

ISSN 0556-1590

ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО И ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

11 и 12

Београд - 2026

МАЛИ ПОСЛОВНИ ПРОГРАМИ

Финансијско рачуноводство

Робно материјално књиговодство

Фактурисање и обрачун ПДБа

Платни промет и благајне

Вођење основних средстава

Вођење производње

Обрачун зарада и накнада

Управљање људским ресурсима

Налог за службени пут

Обрачун камате

Магацинско пословање

Евиденција возила

• УСАГЛАШЕН СА ИЗМЕНАМА
ЗАКОНА И ПРАВИЛНИКА О ПДВ

• ПОДРЖАВА РЕГИСТРОВАЊЕ
ФАКТУРА У СЕФ

РЕДАКЦИЈА: Иван Антић, Снежана Анџић, др Петар Бабић, Весна Боровић, Никола Јеринић, Горан Лазовић, др Милан Неговановић, Тијана Павловић, Ана Перовић и Душан Поповић

ИЗДАВАЧ: ПРИВРЕДНИ САВЕТНИК, д.о.о., Београд, Булевар краља Александра бр. 86
Поштански фах 504.

Текући рачуни: 205-5686-05, 170-900-30, 160-186875-14 и 220-135317-86

СЛУЖБА ОБЈАШЊЕЊА ПРОПИСА, тел.: 011-3209-600

СЛУЖБА ПРЕТПЛАТЕ, тел. 011-3209-630, e-mail: pretplataps@privsav.rs

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА, тел. 011-3209-650, e-mail: onlinepodrska@privsav.rs

УРЕДНИК ПЕРИОДИЧНИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Горан Лазовић, тел. 32-09-620

ЛЕКТОР

Саво Пешут

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК

Иван Антић, тел. 32-09-667, e-mail: privrednis@privsav.rs

Адреса сајта на Интернету: www.privsav.rs

САДРЖАЈ:

Стр.

АКТУЕЛНОСТИ И НОВИ ПРОПИСИ

Усвојен је нови Закон о заштити потрошача – Тијана Павловић	5
Измене у нацрту Закона о рачуноводству након јавне расправе – др Милан Неговановић	20
У сусрет новом Закону о ревизији – др Милан Неговановић	24
Донет је Правилник о централном регистру фактура – Горан Лазовић	26
Полугодишње и квартално извештавање према прописима о дувану – Весна Боровић	30

АКЦИЗА

Обавеза пописа затечених залиха цигарета на дан 1. јул 2026. године због промене динарских износа акцизе – Весна Боровић	37
Донета је нова Одлука о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте – примена од 29. јуна 2026. године – Весна Боровић	41

ПОРЕЗ И ДОПРИНОСИ ПО ОДБИТКУ НА ПРИХОДЕ РЕЗИДЕНТНИХ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ВАН РАДНОГ ОДНОСА

Приходи од капитала које остварују резидентна физичка лица у земљи – Душан Поповић	45
1. Камата	46
2. Дивиденда и учешће у добити	48
3. Приход од инвестиционе јединице отвореног инвестиционог фонда / власништва над инвестиционом јединицом алтернативног инвестиционог фонда	51
Узимање из имовине привредног друштва – Душан Поповић	52
Приходи од ауторског и сродних права и права индустријске својине које остварују резидентна физичка лица у земљи, на које се порез плаћа по одбитку – Душан Поповић	56

Приход од издавања непокретности у закуп и подзакуп који остварују резидентна физичка лица у земљи – Весна Боровић	66
1. Обвезник пореза на приходе од непокретности	66
2. Шта чини приход од издавања непокретности у закуп?	67
3. Обрачун пореза на приходе од издавања непокретности у закуп	67
4. Депозит за закуп непокретности	68
5. Закупнином се не сматрају трошкови настали током закупа, а који зависе од обима потрошње закушца	68
6. Закупнином се сматра вредност свих извршених обавеза и услуга на које се обавезао купац	68
7. Издавање у закуп непокретности од стране оснивача или запослених	71
8. Улагања од стране правног лица – закушца на закупљеној непокретности од оснивача – физичког лица	71
9. Уговор о закупу без накнаде	73
10. Могућност плаћања закупнине у динарима и девизама	73
11. Исказивање података у ПОПДВ обрасцу код закушца обвезника ПДВ	73
12. Попуњавање пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД	74
13. Обрачун пореза на приходе од издавања непокретности у подзакуп	75
Плаћање пореза и доприноса на остале приходе грађана – Иван Антић	77
1. Уговори на које се плаћа допринос за ПИО по стопи од 24%	78
2. Лица за која се плаћа допринос за здравствено осигурање	79
3. Примања на која се не плаћају доприноси за социјално осигурање	80
4. Пријављивање на осигурање пензионера и незапослених лица	80
5. Закључивање уговора о делу са инвалидским или породичним пензионером	80
6. Обрачун пореза и доприноса на поједине врсте осталих прихода	81
7. Приходи од осигурања лица	81
8. Накнада за рад (примања чланова управе правног лица, накнаде посланицима, општинским одборницима, стечајним управницима, судијама поротницима, судским тумачима и судским вештацима, итд.)	82
9. Уговори о заступању и посредовању	83
10. Други приходи који нису опорезовани по другом основу	84
Приходи физичких лица од давања у закуп покретних ствари правним лицима и предузетницима – Весна Боровић	85
Добици од игара на срећу – др Милан Неговановић	89
Приходи спортиста и спортских стручњака – Иван Антић	94
Плаћање пореза и доприноса на приходе по основу уговора о делу – Никола Јеринић	103

CIP - Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд
 658+657

ПРИВРЕДНИ саветник : часопис за рачуноводство
 и пословне финансије / одговорни уредник Иван Антић

. - Год. 1, бр. 1 (1952)- . - Београд : Привредни саветник, 1952- (Београд : Birograf Comp). - 28 cm

Доступно и на: <https://www.privsav.rs/casopisi/privredni-savetnik/>. - Петнаестодневно. - Друго издање на другом медијуму:
 Привредни саветник (CD-ROM) = ISSN 1821-1623

ISSN 0556-1590 = Привредни саветник
 COBISS.SR-ID 1640064

Положај и накнаде за рад директора – резидентних лица према Закону о привредним друштвима и Закону о раду – Снежана Анџић	107
1. Статус и накнаде за рад директора према Закону о привредним друштвима	107
2. Положај и накнада за рад директора према Закону о раду	108
3. Обрачун накнаде за рад при обављању послова директора без заснивања радног односа	108
4. Уговор о правима и обавезама директора не може бити закључен без уговорене накнаде, нити уз одрицање од уговорене накнаде	109
5. Порески третман накнаде трошкова директора	110
6. Пример уговора о правима и обавезама директора	110
Учешће запослених и чланова управе у оствареној добити – Снежана Анџић	112
1. Примања запослених по основу учешћа у оствареној добити	112
2. Примања чланова управе по основу учешћа у оствареној добити	112
3. Обрачун пореза и доприноса	113
4. Примање запослених и чланова управе по основу учешћа у оствареној добити и годишњи порез на доходак грађана	113
5. Исплате лицима која се у једном истом привредном друштву појављују и као власници и као запослени, односно чланови управе	113
6. Рачуноводствено обухватање примања запослених и чланова управе по основу учешћа у процењеној и учешћа у оствареној добити	114
Обрачун пореза на приходе од продаје добара остварених обављањем привремених или повремених послова (осим секундарних сировина) – Иван Антић	115
Обрачун пореза на приходе од прикупљања и продаје секундарних сировина – Иван Антић	119
Откуп пољопривредних и шумских производа и коришћење пољопривредних услуга од пољопривредника и других физичких лица – Иван Антић	122
1. Дефинисање пољопривредника у складу са одредбама појединих закона	123
2. Пољопривредни и шумски производи и пољопривредне услуге	126
3. Приход од самосталне делатности остварен обављањем делатности пољопривреде и шумарства	127
4. Опорезивања прихода од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга које остваре остала лица (осим носиоца пољопривредног газдинства, пољопривредника осигураника и корисника пољопривредне пензије)	127
5. Право на ПДВ надокнаду по основу промета пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга од стране пољопривредника	129
6. Признаница и откупни лист	132
7. Обавеза обавештавања надлежног пореског органа од стране обвезника о пољопривреднику који није евидентиран у систем ПДВ а који му је извршио промет пољопривредних производа	135
8. Табеларни преглед пореских обавеза приликом откупа пољопривредних и шумских производа	135
9. Места откупа пољопривредних производа	137
10. Подношење пореске пријаве, уплатни рачун	137
Обављање промета непољопривредних добара и пружање непољопривредних услуга од стране пољопривредника – носиоца пољопривредног газдинства – Иван Антић	139
Приходи по основу уговора о волонтерском раду и уговора о стручном оспособљавању и усавршавању – Снежана Анџић	142
1. Волонтерски рад	142
2. Уговор о стручном оспособљавању и усавршавању	144
Допунски рад – Снежана Анџић	146
Награде и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца – Весна Боровић	150

Новчане помоћи лицима која нису запослена код исплатиоца – Весна Боровић -----	155
Накнаде трошкова службених путовања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца – Никола Јеринић -----	158
Стипендије и кредити ученицима и студентима – Никола Јеринић -----	171
Преглед стопа пореза и доприноса, коефицијената за прерачун на бруто и начин попуњавања позиција у Обрасцу ППП-ПД за поједине врсте прихода ван радног односа – Весна Боровић -----	175

ПРИМАЊА ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ВАН РАДНОГ ОДНОСА НА КОЈА СЕ НЕ ПЛАЋА ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Примања лица која нису у радном односу код исплатиоца на која се не плаћа порез на доходак грађана – Весна Боровић -----	211
1. Накнада материјалне и нематеријалне штете -----	212
2. Помоћ због уништења или оштећења имовине услед елементарних непогода или других ванредних догађаја -----	214
3. Примања по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи, као и новчане помоћи физичким лицима која служе за лечење у земљи или иностранству -----	214
4. Новчане помоћи лицима која нису запослена код даваоца -----	215
5. Накнада трошкова ученицима и другим лицима за учешће на такмичењу, бесплатно образовање, трошкови стручног усавшавања, учешће на конгресу -----	216
6. Куповина (откуп) предмета сопствене имовине од физичких лица -----	217
7. Порез на доходак грађана у случају отписа дуга физичком лицу -----	218
8. Остварени попусти у малопродаји и сл. -----	219
9. Приходи које остваре физичка лица ангажована на реализацији пројекта финансираног из средстава ИПА Фонда -----	219

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Кратке информације – Весна Боровић, др Милан Неговановић и Иван Антић -----	221
1. Достављање пореске пријаве за фриленсере на Обрасцу ПП ОПО-К за други квартал 2026. године -----	221
2. Нацртом измена пореских прописа предвиђено је укидање појединих олакшица за запошљавање од 1. јануара 2027. године -----	222
3. Нова верзија система електронских отпремница – 1.5.0 -----	222
4. Донето је Упутство којим се ближе уређују непоштене трговачке праксе -----	223
5. Донет је Правилник о основним елементима уговора између пољопривредног произвођача и прерађивача или откупљивача сировог млека -----	223
6. Поново је одложен почетак примене четири правилника из области безбедности и здравља на раду – примена од 1. јануара 2027. године -----	224
7. Прописани су изузеци од примене ограничења висине накнада за рад појединих чланова органа друштва капитала -----	225

РОКОВНИК

Роковник за подношење прописаних обрачуна и за плаћање обавеза у месецу јулу 2026. године – Весна Боровић -----	226
---	-----

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

Актуелни подаци – Весна Боровић -----	230
---------------------------------------	-----

УСВОЈЕН ЈЕ НОВИ ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПОТРОШАЧА

1. Увод

Народна скупштина Републике Србије усвојила је на другој седници првог редовног заседања у 2026. години, 23. априла 2026. године, Закон о заштити потрошача (у даљем тексту: Закон), који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 35/26, а ступио је на снагу 1. маја 2026. године.

Прелазним и завршним одредбама прописано је да Закон почиње да се примењује по истеку три месеца од дана ступања на снагу, односно од **1. августа 2026. године**, осим одредаба члана 4. став 1. и члана 6. Закона, које почињу да се примењују ступањем на снагу овог закона.

Према образложењу предлога Закона који је достављен Народној скупштини Републике Србије, основни циљеви доношења новог закона јесу обезбеђивање:

– свеобухватније и делотворније заштите индивидуалних и колективних права потрошача, унапређења положаја потрошача као економски слабије стране у правном промету, кроз боље информисање и лакше остваривање права;

– ефикаснијег механизма за вансудско решавање потрошачких спорова;

– унапређења система заштите потрошача као одговор новим изазовима на светском тржишту;

– прилагођавања изазовима дигитализације и новим облицима трговине, а посебно уређење права потрошача у погледу дигиталних садржаја и дигиталних услуга;

– усклађености са правом Европске уније у области заштите потрошача, новим европским стандардима, даљим обавезама Републике Србије из процеса приступања Европској унији, а посебно усклађености са директивама (ЕУ) 2019/2161, 2019/770 и 2019/771;

– отклањања уочених недостатака у пракси, боље правне сигурности, предвидивости и ефикасности.

Иако Закон садржи велики број новина у односу на решења у раније важећем Закону о заштити потрошача, издвојили смо области које садрже значајне новине и о њима пишемо у наставку текста:

1) у односу на претходна законска решења први пут се систематски и прецизно уређују права потрошача у вези са испоруком дигиталног садржаја и дигиталних услуга;

2) посебно се уређује положај потрошача на онлајн тржиштима;

3) забрана обмањујуће пословне праксе и обмане потрошача;

4) дефинисање појма „комерцијалне гаранције“;

5) посебна заштита малолетника кроз немогућност продаје алкохола и дувана малолетним лицима;

6) посебна заштита од скривених трошкова угоститељских услуга;

7) саобразност робе и рокови;

8) вансудско решавање спорова.

2. Одредбе Закона које се примењују од 1. маја 2026. године у вези са истицањем цене

У складу са чланом 6. Закона којим се уређују обавезе трговаца у вези са **истицањем цене робе или услуге**, у наставку наводимо **обавезе које имају трговци од 1. маја 2026. године**:

1. Трговац је дужан да, осим ако овим законом није другачије прописано, на недвосмислен, читак и лако уочљив начин истакне продајну и јединичну цену робе или услуге, у складу са прописима којима се уређује трговина;

2. Трговац је дужан да на својој интернет страници, посебно за сваки продајни објекат, објави ценовник, у дигиталном облику, погодним за аутоматску обраду,

ИЗМЕНЕ У НАЦРТУ ЗАКОНА О РАЧУНОВОДСТВУ НАКОН ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

У ПС 10/2026 објавили смо чланак о нацрту новог Закона о рачуноводству који је писан на основу текста нацрта овог Закона пре одржане јавне расправе.

Након одржане јавне расправе, која је трајала од 4. априла до 15. маја 2026. године, и пристиглих коментара, примедби и препорука, Министарство финансија (у даљем тексту: МФИН) објавило је Извештај о спроведеној јавној расправи о нацрту Закона о рачуноводству.

Овај документ доступан је на следећој интернет страници:

<https://www.mfin.gov.rs/propisi/nacrt-zakona-o-raunovodstvu>

У том документу наведени су прихваћени предлози добијени у току трајања јавне расправе који ће бити уграђени у нову верзију Закона.

У наставку наводимо спецификацију измена коју је у том документу објавило МФИН (најзначајније смо болдовали):

1) дефиниције:

– у оквиру дефиниције обвезника примене Нацрта закона, као и у целом тексту уз субјекте – банке, додате су зарез и речи: „односно кредитна институција“;

– укључена је и дефиниција „пружања рачуноводствених услуга“, јер је услед увођења обавезе осигурања пружалаца рачуноводствених услуга неопходно јасно разграничити који послови се осигуравају;

– термин „јавних друштава, односно друштава која се припремају да постану јавна, у складу са законом којим се уређује тржиште капитала“, у тексту Нацрта закона замењен је термином: „издаваоца чије су хартије од вредности укључене у трговање на регулисаном тржишту“;

2) у оквиру чл. 5. и 6. Нацрта закона на свим местима наведено је да се ради о „нето пословном приходу“;

3) прецизирано је поступање матичног правног лица у случају када за разврставање своје групе користи

неконсолидоване податке и пореди их са критеријумима из закона (нето пословним приходима и вредности укупне активе, увећаним за 20%);

4) за документе у облику електронског записа додати су и формати XML, JSON;

5) као основ за књижење пословне промене додат је и спољни приказ електронског документа креираног у систему којим управља орган Републике Србије у складу са законом;

6) код прецизирања лица које саставља рачуноводствену исправу узет је у обзир и специфичан начин креирања електронских докумената у систему којим управља орган Републике Србије (исто важи и за потписивање таквих докумената);

7) код прописивања ко не може да врши контролу рачуноводствених исправа обрисан је додаток „по правилу“;

8) у оквиру набрајања пословних књига наведена је и ванбилансна евиденција;

9) у текст Нацрта закона поново је унета одредница да се дневник благајне затвара на крају сваког радног дана, доставља на контролу и након тога на књижење, а најкасније наредног радног дана;

10) из кривичних дела која онемогућавају лицу да му буде поверено вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја искључена су кривична дела по основу „јавног реда и мира“;

11) прецизирано је да се Регистар пружалаца рачуноводствених услуга води у електронском облику, као и да се у оквиру тог Регистра воде основни статусни подаци о пружаоцима рачуноводствених услуга, подаци о издатим, односно одузетим дозволама за пружање рачуноводствених услуга, као и подаци о лицима запосленим код пружаоца рачуноводствених услуга који имају професионално звање у области рачуноводства

У СУСРЕТ НОВОМ ЗАКОНУ О РЕВИЗИЈИ

Поред новог Закона о рачуноводству (о чијем нацрту смо писали у прошлом и овом броју часописа Привредни саветник) у току ове године очекује се усвајање и новог Закона о ревизији. У овом чланку информићемо читаоце о најзначајнијим изменама и новинама које ће донети нови Закон о ревизији.

Нацрт новог Закона о ревизији, који је припремило Министарство финансија (у даљем тексту: МФИН), објављен је на интернет страници <https://mfjn.gov.rs/propisi/javna-rasprava-o-nacrtu-zakona-o-reviziji>.

Јавна расправа била је организована у периоду од 24. априла до 15. маја 2026. године и резултовала је објављивањем Извештаја о спроведеној јавној расправи о нацрту Закона о ревизији. Након јавне расправе и уграђивања одређених усвојених примедби и препорука, сачињен је нови нацрт који ће бити послат Европској комисији како би, након прибављања мишљења те комисије, био достављен Влади ради разматрања и усвајања.

У овом тексту нећемо приказивати све новине и измене које ће овај Закон донети из разлога што исти тангира друштва за ревизију и ревизоре, а у знатно мањој мери доноси одређене промене за обвезнике ревизије. Уместо тога, фокусираћемо се само на најзначајније новине које ће донети и исте навести у краћим цртама.

Најзначајнија новина у нацрту новог Закона о ревизији је да исти уређује **ревизију извештаја о одрживости**. Извештај о одрживости (ко ће имати обавезу да га саставља, шта садржи итд.) правно ће бити регулисан новим Законом о рачуноводству (о чему смо писали у ПС 10/2026.).

Подсетимо се, почев од годишњих извештаја за 2030. годину постојаће обавеза састављања Извештаја о одрживости, за правна лица која прелазе критеријум просечног броја од 1.000 запослених током пословне године и прелазе укупан приход од 450.000.000 евра у динарској противвредности током пословне године. Последице, број правних лица која ће састављати овај

извештај биће мали (према процени МФИН, на основу садашњих критеријума за разврставање, 20 правних лица ће имати обавезу састављања Извештаја о одрживости).

Нови Закон о ревизији прописује ко ће моћи да врши проверу извештаја о одрживости. Будући да ће се примењивати од 2030. године, те услове који су наведени у нацрту новог Закона о ревизији нисмо у овом чланку наводили.

За ревизију извештаја о одрживости издаваће се посебна лиценца овлашћеном ревизору за проверу извештаја о одрживости, а услови које то лица мора да испуњава да би добило ову лиценцу детаљно су регулисани новим Законом о ревизији. С тим у вези, биће уведен и посебан испит у Комори овлашћених ревизора за стицање знања за проверу извештаја о одрживости.

У вези са ревизијом извештаја о одрживости, у нацрту новог Закона о ревизији значајан број одредби допуњава се одговарајућим одредбама око организације овог облика ревизије, документовања налаза, извештавања Комисије за ХОВ и Коморе овлашћених ревизора, уговарања ревизије извештаја о одрживости, ревизорског извештаја о провери извештаја о одрживости и сл.

По питању **обавезности законске ревизије**, нови Закон о ревизији не доноси никакве измене, сем што ће уместо свих јавних друштава обвезници бити издаваоци ХОВ чије су ХОВ на регулисаном финансијском тржишту. Такође, нема новина у вези са уговарањем ревизије.

Додају се две нове забране за ревизора. Лиценцирани овлашћени ревизор не може да обавља ревизију, односно проверу извештаја о одрживости код правног лица и у још два нова случаја: (1) у којем поседује финансијске инструменте било ког субјекта повезаног са субјектом ревизије, при чему то власништво може узроковати или за које се начелно може сматрати да узрокује сукоб интереса, осим учешћа у институцијама диверсификованог колективног инвестирања и (2) у којем је био запослен или је имао пословне или друге односе

ДОНЕТ ЈЕ ПРАВИЛНИК О ЦЕНТРАЛНОМ РЕГИСТРУ ФАКТУРА

1. Увод

Дана 15. маја 2026. године, у "Службеном гласнику РС" број 45, објављен је Правилник о централном регистру фактура (у даљем тексту: Правилник), који је донет на основу члана 4а став 3. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама ("Службени гласник РС", бр. 119/12, ... и 109/25 – у даљем тексту: Закон).

Доношење Правилника непосредна је последица измена Закона извршених крајем 2025. године ("Службени гласник РС", бр. 109/2025), о којима смо писали у ПС 21/2025. Подсећамо на то да је изменама Закона прописано да:

– субјекти јавног сектора, **који плаћања врше преко рачуна који се воде код банака**, податке о измирењима новчаних обавеза уносе у информациони систем Управе за трезор у року од 3 радна дана од дана измирења новчане обавезе.

– субјекти јавног сектора **дужни су да до 1. јула 2026. године** у информационом систему Управе за трезор **ажурирају статус свих преузетих новчаних обавеза које се** у информационом систему Управе за трезор **воде као неизмирене** и за које је истекао рок за плаћање.

Такође, изменама Закона, централни регистар фактура (у даљем тексту: ЦРФ) дефинисан је као регистар који успоставља и води Министарство финансија – Управа за трезор, а у којем се евидентирају искључиво електронске фактуре (у даљем тексту: ЕФ) издате од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници, на основу података добијених из система електронских фактура (у даљем тексту: СЕФ). Последњим ставом члана 4а Закона прописано је да министар финансија ближе уређује начин и поступак

евидентирања ЕФ у ЦРФ, начин и поступак измирења обавеза у ЦРФ, као и начин вођења и садржај ЦРФ.

Управо је претходно учињено кроз Правилник који ступа на снагу 1. јула 2026. године.

2. Делокруг Правилника

Правилник уређује три групе питања:

- 1) начин и поступак евидентирања ЕФ у ЦРФ;
- 2) начин и поступак измирења обавеза у ЦРФ; и
- 3) начин вођења и садржај ЦРФ.

ЦРФ успоставља и води Управа за трезор, путем посебног информационог система доступног кроз веб апликацију. Кључни механизам који Правилник наводи јесте аутоматско евидентирање одређених података о ЕФ у ЦРФ и то на основу података које поверилац уноси у СЕФ. Дакле, ЦРФ аутоматски преузима релевантне податке из СЕФ и свакој ЕФ додељује јединствени идентификациони број (ЈИБ). Овај механизам аутоматизације смањује административно оптерећење поверилаца и истовремено осигурава конзистентност података између два система. Наравно, да би претходно било могуће, потребно је да поверилац приликом издавања ЕФ у СЕФ, означи опцију да ЕФ буде послата у ЦРФ, после чега се подаци о ЕФ шаљу аутоматски у ЦРФ.

Подсећамо на то да се у ЦРФ евидентирају подаци о ЕФ издатим од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници, на основу података о тим трансакцијама које повериоци уносе у СЕФ, у складу са прописима којима се уређује електронско фактурисање. Законом је јавни сектор дефинисан као део националне економије који обухвата сектор државе, у смислу закона којим се уређује буџетски систем, као и јавно предузеће, у смислу закона којим се уређује правни

ПОЛУГОДИШЊЕ И КВАРТАЛНО ИЗВЕШТАВАЊЕ ПРЕМА ПРОПИСИМА О ДУВАНУ

На основу члана 7. став 2. Закона о дувану („Службени гласник РС“, бр. 101/05, . . . и 92/23 – у даљем тексту: Закон), а у складу са одредбама *Правилника о садржини и начину вођења евиденција од стране произвођача дуванских производа, трговаца на велико дуванским производима, трговаца на мало, увозника и извозника дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа* („Службени гласник РС“, бр. 104/18 и 14/24 – у даљем тексту: **Правилник о евиденцији дуванских производа**), сви привредни субјекти уписани у одговарајуће регистре и Евиденциону листу који се воде код Управе за дуван, дужни су да доставе Управи за дуван **Полугодишњи извештај** о подацима о којима воде евиденцију, и то:

- Полугодишњи извештај **произвођача** дуванских производа (ПИ-ПДП I);
- Полугодишњи извештај **трговаца на велико** дуванским производима (ПИ-ТВДП I);
- Полугодишњи извештај **трговаца на мало** (ПИ-ТМДП I);
- Полугодишњи извештај **увозника** дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа (ПИ-УДП I);
- Полугодишњи извештај **извозника** дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа (ПИ-ИДП I).

Полугодишњи извештаји произвођача, трговаца на велико и трговаца на мало дуванским производима, као и увозника и извозника дувана, обрађеног дувана, прерађеног дувана, односно дуванских производа, **за период од 1.1. до 30.6.2026. године** достављају се на прописаним обрасцима (ПИ-ПДП I, ПИ-ТВДП I, ПИ-ТМДП I, ПИ-УДП I, ПИ-ИДП I), **најкасније у року од 15 дана од истека периода за који се извештај доставља, тј. до 15. јула 2026. године.**

Поред наведених категорија обвезника достављања полугодишњих извештаја Управи за дуван, обавезу достављања полугодишњих извештаја имају и **произвођачи и увозници сродних производа** уписани у одговарајуће регистре у складу са Законом. Обавеза достављања полугодишњих и годишњих извештаја произвођача и увозника сродних производа прописана је последњим изменама и допунама Закона о дувану из октобра 2023. године¹, о чему смо детаљно писали у ПС 20/23, на страни 28.

Подсећамо, **сродни производи**, у смислу овог закона, јесу производи са или без никотина, који се не састоје од дувана, али који у погледу других критеријума одговарају дуванским производима, и то: течност за пушење електронских цигарета, биљни производи за пушење односно загревање, никотинске врећице и производи за водену лулу.

Сходно наведеном, на основу члана 7. став 3. Закона, а у складу са одредбама *Правилника о садржини и начину вођења евиденција од стране произвођача сродних производа и увозника сродних производа* („Службени гласник РС“, бр. 14/24 – у даљем тексту: **Правилник о евиденцији сродних производа**), сви привредни субјекти уписани у Регистар произвођача сродних производа и Регистар увозника сродних производа, који се воде код Управе за дуван, дужни су да Управи за дуван доставе **Полугодишњи извештај** о подацима о којима воде евиденцију, и то:

- Полугодишњи извештај **произвођача сродних производа** (ПИ-ПСП I),
- Полугодишњи извештај **увозника сродних производа** (ПИ-УСП I).

¹ Закон о изменама и допунама Закона о дувану објављен је у „Службеном гласнику РС“, бр. 92/23 од 27. октобра 2023. године.

ОБАВЕЗА ПОПИСА ЗАТЕЧЕНИХ ЗАЛИХА ЦИГАРЕТА НА ДАН 1. ЈУЛ 2026. ГОДИНЕ ЗБОГ ПРОМЕНЕ ДИНАРСКИХ ИЗНОСА АКЦИЗЕ

Чланом 31а Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 22/01, ... и 109/25 – у даљем тексту: Закон) прописано је да је **произвођач, односно увозник цигарета** дужан да при свакој промени износа акцизе на цигарете, укључујући и промену минималне акцизе на цигарете на дан примене новог износа акцизе, **изврши попис затечених залиха цигарета (у паклицима) у свим складиштима, осим у акцизном складишту.**

Сходно тој одредби, а на основу нових усклађених износа акциза на цигарете који се примењују од 1. јануара 2026. године, **произвођачи, односно увозници цигарета дужни су да на дан 1. јул 2026. године изврше попис затечених залиха цигарета (у паклицима) у свим складиштима, осим у акцизном складишту.**

Пописна листа коју сачињава **произвођач, односно увозник цигарета** садржи податке о количини затечених залиха цигарета у складишту, осим у акцизном складишту, као и податке о малопродајним ценама цигарета за сваку робну марку цигарета посебно.

Последњим изменама Закона, које су објављене у „Службеном гласнику РС“, бр. 109/25 од 4. децембра

2025. године, прописани су **нови специфични износи акцизе на цигарете за период од 2026. до 2030. године.**

Треба имати у виду то да је прелазном одредбом члана 6. Закона о изменама и допунама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, бр. 109/25), прописано да ће се прво наредно усклађивање динарских износа акцизе на цигарете вршити почев од јануара 2027. године, а по истеку календарске године у којој, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, индекс потрошачких цена прелази 2%.

С тим у вези, акциза на цигарете из увоза и на цигарете произведене у земљи (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2402 20 10 00 и 2402 20 90 00) није предмет усклађивања у 2026. години и у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2026. године плаћала се у износу од 106,90 дин/пак у складу са чланом 40а Закона, о чему смо детаљније писали у ПС, бр. 24/25, стр. 40. **Нови износ специфичне акцизе на цигарете који се примењује у периоду од 1. јула до 31. децембра 2026. године, износи 108,40 дин./пак.**

Важећи износи акциза на цигарете у периоду од **2026. до 2030. године** су:

Дуванске прерађевине – цигарете из увоза и цигарете произведене у земљи (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2402 20 10 00 и 2402 20 90 00)	
Период примене	Усклађени износ акцизе
– у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2026. године	106,90 дин./пак.
– у периоду од 1. јула до 31. децембра 2026. године	108,40 дин./пак.
– у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2027. године	109,90 дин./пак.

ДОНЕТА ЈЕ НОВА ОДЛУКА О ПРИВРЕМЕНОМ СМАЊЕЊУ ИЗНОСА АКЦИЗА НА ДЕРИВАТЕ НАФТЕ – ПРИМЕНА ОД 29. ЈУНА 2026. ГОДИНЕ

На основу члана 17. ст. 2. и 5. Закона о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, ... и 109/25), Влада Републике Србије донела је *Одлуку о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама*, која је објављена у Службеном гласнику РС, бр. 57/26, од 26. јуна 2026. године.

Ова одлука ступила је на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а **примењује се почев од 29. јуна 2026. године закључно са 5. јулом 2026. године.**

Због повећања произвођачких цена деривата нафте услед раста цене сирове нафте на светском тржишту, **привремено се смањују износи акциза** утврђени у складу са Законом о акцизама, на оловни бензин, безоловни бензин и гасна уља, тако да износе:

Врста деривати нафте:	Износ акцизе
1) оловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 50 00)	72,72 дин/лит
2) безоловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00 и 2710 20 90 11)	68,40 дин/лит
3) гасна уља (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 42 00 и 27 10 19 44 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 16 00 и 2710 20 19 00)	70,34 дин/лит

Напомињемо да се усклађени износи акциза из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, који су објављени у „Службеном гласнику РС”, бр. 12/26 примењују почев од 15. фебруара 2026. године закључно са 12. мартом 2026. године.

Почев од 13. марта 2026. године и закључно са 9. априлом 2026. године, на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, примењују се износи акциза прописани *Одлуком о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама* („Службени гласник РС”, бр. 23/26).

Почев од 10. априла 2026. године и закључно са 24. априлом 2026. године, примењују се износи акцизе на безоловни бензин и гасна уља прописани *Уредбом о допуни Уредбе о ограничењу висине цена деривата*

нафте („Службени гласник РС”, бр. 33/26). Примена износа акцизе на безоловни бензин и гасна уља који су прописани овом уредбом, продужена је у два наврата и то:

– Закључно са **8. мајем 2026. године** - *Уредбом о измени Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте* („Службени гласник РС”, бр. 35/26), и

– Закључно са **15. мајем 2026. године** - *Уредбом о измени Уредбе о ограничењу висине цена деривата нафте* („Службени гласник РС”, бр. 43/26).

Почев од 16. маја, а закључно са 31. мајем 2026. године, примењују се износи акцизе на оловни бензин, безоловни бензин и гасна уља, прописани *Одлуком о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама* („Службени гласник РС”, бр. 45/26). Период важења наведене одлуке, продужаван је три пута и то:

ПРИХОДИ ОД КАПИТАЛА КОЈЕ ОСТВАРУЈУ РЕЗИДЕНТНА ФИЗИЧКА ЛИЦА У ЗЕМЉИ

Приходе од капитала могу да остваре физичка и правна, резидентна и нерезидентна лица. Приходи од капитала могу се остварити како на територији Србије, тако и у иностраној држави. Порески третман ових прихода разликује се управо у зависности од тога ко их остварује и где се остварују.

У овом чланку пишемо о обрачуну пореза на приходе од капитала резидентних физичких лица остварених у земљи, од резидентних правних лица.

Напомињемо да је порески третман прихода од капитала остао непромењен у односу на протеклу годину.

Такође, приходи од капитала **не улазе у основицу за годишњи порез** на доходак грађана.

Према члану 61. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 6/2026 - усклађени дин. изн.– у даљем тексту: ЗПДГ), приходом од капитала сматрају се:

1) камата по основу зајма, штедних и других депозита (орочених или по виђењу) и по основу дужничких и сличних хартија од вредности;

2) дивиденда и учешће у добити;

3) приход од инвестиционе јединице отвореног инвестиционог фонда;

3а) приход по основу власништва над инвестиционом јединицом алтернативног инвестиционог фонда, осим накнаде за пренос те инвестиционе јединице;

4) узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва за њихове приватне потребе.¹

Дивидендом се сматра и ликвидациони остатак, односно вишак деобне масе у новцу, односно неновчаној

имовини, изнад вредности уложеног капитала утврђен у складу са законом који уређује опорезивање добити правних лица.

Дивидендом се, такође, сматра и преостала нето вредност имовине отвореног инвестиционог фонда, односно алтернативног инвестиционог фонда који нема својство правног лица, која се након распуштања тог инвестиционог фонда расподељује члановима сразмерно са њиховим инвестиционим јединицама, а која је изнад документоване набавне вредности тих инвестиционих јединица.

Ако је **исплатилац прихода од капитала резидентно правно лице, или предузетник**, плаћа се порез по одбитку, уз подношење пореске пријаве на **Обрасцу ППП-ПД** електронским путем, при чему:

– исплатилац пре исплате прихода доставља пореску пријаву на Обрасцу ППП-ПД;

– Пореска управа валидира (контролише) исправност пријаве;

– када је пријава исправна, Пореска управа прихвата пријаву и исплатиоцу, на електронску адресу наведену у пријави, доставља број пријаве и позив на број одобрења за плаћање пореза;

– исплатилац у налог за уплату пореза на јединствени рачун, као и у налоге за исплату прихода, уписује добијени позив на број одобрења;

– банка пушта налоге само ако постоји одговарајући позив на број одобрења (банке од Пореске управе добијају податке о томе којем броју пореске пријаве је додељен који број позива на број одобрења), и

– Пореска управа врши распоред уплаћеног пореза на одговарајуће рачуне јавних прихода.

Са друге стране, **уколико исплатилац прихода нема обавезу да обрачуна и плати порез по одбитку**, што, имајући у виду приходе од капитала које остварује физичка лица у земљи, може бити случај код исплате

¹ О узимању из имовине привредног друштва пишемо у посебном чланку у овом броју часописа.

УЗИМАЊЕ ИЗ ИМОВИНЕ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА

У складу са чланом 61. став 1. тачка 4) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 6/2026 - усклађени дин. изн. – у даљем тексту: ЗПДГ), узимање из имовине и коришћење услуга привредног друштва од стране власника друштва (власника капитала – физичких лица) за њихове приватне потребе и личну потрошњу (у даљем тексту: **узимање из имовине**) **сматра се приходом од капитала**.

За све исплаћене, односно остварене приходе по основу узимања из имовине, основица за порез је **брuto приход, а стопа пореза 15%**, као и приликом исплате дивиденде, односно међудивиденде.

Узимање из имовине **не улази у основицу за годишњи порез** на доходак.

1. Узимање из имовине или дивиденда, односно учешће у добити

На почетку¹ напомињемо да **треба правити јасну разлику између дивиденде и учешћа у добити² са једне стране, и узимања из имовине, са друге стране**.

Приход од дивиденде (као и међудивиденде) од стране власника привредног друштва (власника капитала – физичког лица) настаје када се, на основу одлуке скупштине привредног друштва (или другог органа друштва који врши функцију скупштине) део добити привредног друштва расподели власнику акција, односно удела и порески се третира као приход од капитала у складу са чланом 61. ЗПДГ (видети посебан чланак у овом броју часописа) и опорезује по стопи од 15% на

брuto основицу. Са друге стране, узимање из имовине не врши се на основу одлуке о расподели добити.

Овде треба бити веома пажљив, будући да се у пракси често јављају различити облици узимања из имовине друштва од стране власника за њихове приватне потребе. Најчешћи **примери узимања из имовине** привредног друштва су:

– власник друштва уплаћује летовање за своју породицу (и себе) са рачуна друштва;

– власник друштва плаћа платном картицом друштва и не доставља рачуне по извршеним уплатама, тако да не постоји доказ да су средства са рачуна друштва коришћена за обављање делатности;

– грађевински материјал, који је друштво купило, власник уграђује у кућу коју гради за сопствене потребе;

– куповина робе широке потрошње за сопствене потребе власника платном картицом друштва, итд.;

– власник друштва купује од свог друштва разне облике имовине (нпр. стан) по значајно повољнијим, односно нижим ценама од тржишних цена;

– власник друштва продаје свом друштву разне облике имовине (нпр. пословни простор) по ценама које су значајно више од тржишних цена;

– власнику друштва се врши пренос удела (или акција) које друштво има у другим друштвима без накнаде, а који су исказани у пословним књигама друштва у оквиру дугорочних финансијских пласмана.

Скрећемо пажњу на то да је имовина власника привредног друштва стриктно одвојена од имовине привредног друштва и да власник **не може** располагати имовином друштва као да је његова лична имовина.

У складу са чланом 18. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, ... и 19/25 – у даљем тексту: Закон о привредним друштвима), то се сматра злоупотребом правног лица, тако да чланови друштва могу према трећим лицима лично одговорати

1 Подсећамо на то да је узимање из имовине у периоду од 30. маја 2013. године па до 31. децембра 2015. године порески третирано као други приход у складу са чланом 85. ЗПДГ, а не као приход од капитала, па се порез обрачунавао применом стопе од 20% на брuto износ прихода умањен за 20% нормираних трошкова и улазио је у годишњи порез.

2 У наставку текста под појмом дивиденде подразумеваће се и учешћа у добити.

ПРИХОДИ ОД АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА И ПРАВА ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ КОЈЕ ОСТВАРУЈУ РЕЗИДЕНТНА ФИЗИЧКА ЛИЦА У ЗЕМЉИ, НА КОЈЕ СЕ ПОРЕЗ ПЛАЋА ПО ОДБИТКУ

1. ПОЈАМ АУТОРСКОГ ПРАВА, ПРАВА СРОДНИХ АУТОРСКОМ ПРАВУ И ПРАВА ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

Ауторско право, права сродна ауторском праву и права индустријске својине представљају **права интелектуалне својине**. Под појмом интелектуална својина у ширем смислу подразумевају се различите креације људског ума које се могу комерцијално искоришћавати. Оне креације и иновације које испуњавају законима прописане услове могу бити заштићене одређеним облицима права интелектуалне својине.¹

Права интелектуалне својине дају могућност искључивог коришћења, а њихови носиоци могу да остварују приходе кроз накнаде од продаје или коришћења интелектуалне својине од стране других лица.

Према области стваралаштва, право интелектуалне својине дели се на:

1. Ауторско право и права сродна ауторском праву, и

2. Право индустријске својине.

1.1. Ауторско и сродна права

Ауторско право је право које припада ауторима (ствараоцима) књижевних, научних и уметничких дела (ауторска дела) и обухвата низ имовинских и моралних права аутора у вези са њиховим ауторским делима.

Сродна права су права која су блиска, односно сродна ауторском праву, али њихов предмет заштите није ауторско дело, већ уметнички изражај, као и организациона, пословна и финансијска улагања у извођење, производњу, дистрибуцију и радиодифузију ауторских дела.

У српском законодавству, ауторско и сродна права уређена су **Законом о ауторском и сродним правима** („Службени гласник РС“, бр. 104/09, ... и 66/19 – у даљем тексту: Закон о АСП).

Према члану 1. поменутог закона:

1. Ауторско право обухвата право ствараоца књижевних, научних, стручних и уметничких дела;

2. Права сродна ауторском праву обухватају:

– право интерпретатора (уметника извођача);

– право произвођача фонограма;

– право филмског продуцента (произвођача видеограма);

– право произвођача емисија;

– право произвођача база података, и

– право издавача:

а) право првог издавача слободног дела, и

б) право издавача штампаних издања на посебну накнаду.

1.2. Право индустријске својине

Насупрот ауторском и сродним правима која пружају заштиту ауторским делима из области књижевности, уметности и науке, право индустријске својине пружа правну заштиту производима људског духа на пољу технике и индустрије, тј. производима људског духа који се могу економски искоришћавати у обављању привредне делатности.

У правној теорији, право индустријске својине обухвата следеће три групе:

– **проналазачко право** (патент и мали патент, техничко унапређење, сертификат о додатној заштити, *know-how*, топографија интегрисаних кола, користан модел, право оплемењивача биљних сорти, индустријски дизајн);

¹ Завод за интелектуалну својину Републике Србије:
www.zis.gov.rs/prava/intelektualna-svojina/

ПРИХОД ОД ИЗДАВАЊА НЕПОКРЕТНОСТИ У ЗАКУП И ПОДЗАКУП КОЈИ ОСТВАРУЈУ РЕЗИДЕНТНА ФИЗИЧКА ЛИЦА У ЗЕМЉИ

У овом чланку пишемо о обрачуну пореза на приходе од издавања непокретности у закуп и подзакуп од стране **резидентних** физичких лица остварених у земљи од **домаћих** исплатилаца – правних лица и предузетника. У овим ситуацијама исплатилац је дужан да обрачуна и плати порез по одбитку уз подношење пореске пријаве на Обрасцу ППП-ПД.

Изузетно, уколико приходе од закупа непокретности остварује физичко лице које је обвезник ПДВ, тада исплатилац прихода – домаће правно лице и предузетник (укључујући и предузетника паушалаца и предузетника пољопривредника) није дужан да обрачуна и плати порез по одбитку, јер је физичко лице у том случају обвезник пореза на приходе од самосталне делатности.¹

Када се ови приходи остварују од исплатиоца који није дужан да обрачуна и плати порез по одбитку, што је, по правилу, случај када се остварују од других резидентних и нерезидентних физичких лица и нерезидентних правних лица, онда су резидентна физичка лица дужна да сама обрачунају и плате порез уз подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ОПО (нпр., ако је исплатилац дипломатско-конзуларно представништво стране државе које, сагласно закону, нема обавезу обрачунавања и плаћања пореза по одбитку).

О подношењу ове пореске пријаве писали смо у посебном чланку у ПС 7/16.²

О приходима од издавања непокретности које остварују нерезидентна физичка лица писали смо у ПС 19/20.

Опорезиви приход од издавања непокретности **укључује се у обрачун годишњег пореза на доходак грађана, о чему смо писали у ПС 8/26.**

1 Према члану 65а став 3. Закона о порезу на доходак грађана, приходи које од издавања непокретности оствари предузетник који обавља делатност издавања непокретности опорезују се као приход од самосталне делатности.

2 Видети и ПС 7/18 и 9/19.

1. Обвезник пореза на приходе од непокретности

У складу са чланом 65б Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДГ), **обвезник пореза на приходе од непокретности је физичко лице** које издавањем у закуп или подзакуп непокретности оствари приходе по том основу.

При томе, овим обвезником се не сматра обвезник из члана 32. ЗПДГ, осим предузетника паушалаца, који непокретности издаје у закуп или подзакуп у оквиру обављања регистроване самосталне делатности.

Наиме, у складу са чланом 65а став 3. ЗПДГ приходи које од издавања непокретности оствари **предузетник, предузетник пољопривредник или предузетник друго лице**, опорезују се као приход од самосталне делатности. Другим речима, исплатилац прихода тада није дужан да обрачуна и плати порез по одбитку.

Са друге стране, **физичко лице које је регистровано као предузетник паушалац не може у оквиру своје регистроване делатности да издаје у закуп непокретност**. С тим у вези, уколико би предузетник паушалац фактурисао услуге закупа непокретности, независно од оствареног обима промета, не би имао право на паушално опорезивање, односно изгубио би статус паушалаца³.

Ипак, када физичко лице које је регистровано као предузетник паушалац, у оквиру располагања

3 Подсећамо на то да је чланом 40. став 2. тачка 2) ЗПДГ прописано да се право на паушално опорезивање не може признати обвезнику који, између осталог, обавља активности у вези са некретностима. Према члану 42. ст. 5. и 6. ЗПДГ предузетник коме је утврђено право на паушално опорезивање, овај начин опорезивања користи док се не утврди да су престали разлози за паушално опорезивање, односно да измењени услови искључују право на паушално опорезивање, у ком случају ће надлежни порески орган решењем наложити предузетнику вођење пословних књига од половине текуће године или од почетка наредне године.

ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА НА ОСТАЛЕ ПРИХОДЕ ГРАЂАНА

Опорезивање осталих прихода који чине доходак физичког лица уређује се одредбама чл. 81. до 86. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/04, . . . и 109/25 – у даљем тексту: Закон).

Обрачун и плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање који се плаћају за поједине врсте осталих прихода уређени су Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 109/25).

Према одредбама члана 81. Закона, осталим приходима сматрају се:

- приходи од давања у закуп опреме, транспортних средстава и других покретних ствари;
- добици од игара на срећу;
- приходи од осигурања лица;
- приходи спортиста и спортских стручњака;
- приходи по основу пружања угоститељских услуга у складу са законима којима се уређује туризам и угоститељство, и
- други приходи, осим оних који су посебно изузети овим законом.

Према томе, у остале приходе, поред претходно наведених, спадају и сви други приходи које оствари физичко лице, осим оних који су посебно опорезовани овим законом и који нису изузети од опорезивања по члану 9. Закона.

У члану 85. Закона дефинисано је који се приходи сматрају другим приходима и набројани су следећи:

- 1) приходи по основу уговора о делу;
- 2) приходи по основу уговора о обављању привремених и повремених послова закључених преко омладинске или студентске задруге са лицем до навршених 26 година живота ако је на школовању у установама средњег, вишег или високог образовања;
- 3) приходи по основу допунског рада;
- 4) приходи по основу трговинског заступања;

- 5) примања чланова органа управе правног лица;
- 6) накнада посланицима и одборницима;
- 7) накнада у вези са извршавањем послова одбране, цивилне заштите и заштите од елементарних непогода;
- 8) примања стечајних управника, судских вештака, судија поротника и судских тумача;
- 9) приходи по основу прикупљања и продаје секундарних сировина;
- 10) приходи по основу продаје добара остварених обављањем привремених или повремених послова, ако нису опорезовани по другом основу у смислу овог закона;
- 11) награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, у износу преко 19.209 динара годишње, остварена од једног исплатиоца;
- 12) примања из члана 9. овог закона изнад прописаних неопорезивих износа;
- 13) накнаде трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца, осим прихода из тачке 11) овог става;
- 14) примања која, сагласно закону којим се уређује рад, оствари запослени по основу учешћа у добити оствареној у пословној години;
- 15) приходи од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских плодова и лековитог биља, као и узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева;
- 16) сви други приходи који нису опорезовани по другом основу или нису изузети од опорезивања или ослобођени плаћања пореза по овом закону;
- 17) накнада исплаћена предузетнику или предузетнику паушалцу који обавља активности уз накнаду за истог налогодавца или за лице које се у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица сматра

ПРИХОДИ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ОД ДАВАЊА У ЗАКУП ПОКРЕТНИХ СТВАРИ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ПРЕДУЗЕТНИЦИМА

Према одредбама члана 81. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25, у даљем тексту: ЗПДГ), приходи које обвезник оствари давањем у закуп опреме, транспортних средстава и друге покретне имовине, сматрају се осталим приходима.

Уговори о закупу уређени су одредбама чл. 567. до 599. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99 и 44/99, „Службени лист РС“, бр. 18/20 – у даљем тексту: ЗОО).

Обавезе закуподавца утврђене су одредбама чл. 569. до 580. ЗОО. Закуподавац је дужан да преда закупцу закупуљену ствар у исправном стању, заједно са њеним припацама.

Закуподавац је дужан да одржава ствар у исправном стању за време трајања закупа и ради тога вршити потребне оправке на њој. Он је дужан да накнади закупцу трошкове које је овај учинио за одржавање ствари, а које би он сам био дужан да учини.

Трошкови ситних оправки изазваних редовном употребом ствари, као и трошкови саме употребе падају на терет закупца. О употреби оправке купац је дужан да обавести закуподавца.

Обавезе закупца одређене су одредбама чл. 581. до 585. ЗОО. Купац је дужан да употребљава ствар као добар привредник, односно добар домаћин. Он може да је употребљава само онако како је одређено уговором или наменом ствари.

Купац је дужан да плаћа закупнину у роковима одређеним уговором или законом, а у недостатку уговора и закона, како је уобичајено у месту где је ствар предата закупцу. Ако није друкчије уговорено или у месту предаје ствари уобичајено, закупнина се плаћа полугодишње кад је ствар дата у закуп за једну или више година, а ако је дата за краће време, по истеку тог времена.

Закуподавац може да откаже уговор о закупу ако купац не плати закупнину ни у року од 15 дана пошто га је закуподавац позвао на плаћање. Међутим, прописано је да ће уговор остати на снази ако купац исплати износ дужне закупнине пре него што му отказ буде саопштен.

Сходно одредбама члана 82. став 1. ЗПДГ, обвезник пореза на доходак грађана за приходе остварене давањем у закуп опреме, транспортних средстава и других покретних ствари је физичко лице које те ствари издаје у закуп.

Стопа пореза на приходе од закупа покретне имовине је 20%. Основицу за обрачун пореза на доходак чини опорезиви приход. Опорезиви приход утврђује се када се од бруто прихода одбију нормирани трошкови у висини од 20%. Опорезиви приход од издавања у закуп покретних ствари укључује се у обрачун годишњег пореза на доходак грађана, о чему смо писали у ПС 8/26.

Бруто приход обухвата остварену закупнину и вредност свих реализованих обавеза и услуга на које се обавезао купац (поправке, замена делова и сл.).

Према томе, уколико уговором о закупу, обавезу одржавања закупуљене ствари уместо плаћања закупнине за одређени период преузме на себе купац, сви трошкови који са тиме у вези настану имају третман закупнине на коју се обрачунава и плаћа порез на доходак грађана. Наиме, приходом од закупнине сматра се не само новчана накнада (закупнина), већ и вредност свих реализованих обавеза и услуга на које се обавезао купац.

Према одредбама члана 82. став 4. ЗПДГ, обвезнику који то захтева и документује, порески орган ће уместо нормираних трошкова **признати трошкове које је имао у вези са стварима које је дао у закуп.** То могу бити трошкови амортизације, финансирања, инвестиционог и текућег одржавања, регистрације и други трошкови у вези са стварима које је дао у закуп.

ДОБИЦИ ОД ИГАРА НА СРЕЋУ

1. Увод – опште напомене

Осталим приходима на које се плаћа порез на доходак грађана сматрају се и добити од игара на срећу. Опорезивање добитака од игара на срећу уређено је одредбама члана 83. Закона.

Приређивање игара на срећу уређено је Законом о играма на срећу („Службени гласник РС“, бр. 18/20 и 94/24) и подзаконским прописима донетим на основу овог Закона.

Законом о играма на срећу (члан 134), прописано је да се од 11. априла 2020. године све посебне игре на срећу из члана 9. став 1. тачка 6) овог закона сматрају играма на срећу из члана 83. став 4. тачка 2) Закона о порезу на доходак грађана.

То значи да од 11. априла 2020. године приређивачи посебних игара на срећу (игре на срећу у играчницама, на аутоматима, клађење, као и посебне игре на срећу преко средстава електронске комуникације) више не плаћају порез на добитке од игара на срећу.

Закон о играма на срећу разликује класичне игре на срећу, посебне игре на срећу у играчницама, посебне игре на срећу на аутоматима, посебне игре на срећу – клађење и наградне игре у роби и услугама.

У смислу Закона о играма на срећу, играма на срећу сматрају се игре у којима се учесницима, уз наплату, пружа могућност да остваре добитак у новцу, стварима или правима, при чему добитак или губитак не зависи само од знања или вештине учесника, него и од случаја или неког неизвесног догађаја.

Играма на срећу не сматрају се игре које се приређују пред јавношћу, у којима се такмиче у знању и вештини из различитих области један или више унапред квалификованих учесника према правилима приређивача уз директно учешће учесника у игри (уз присуство комисије именоване од стране организатора), при чему

крајњи исход зависи искључиво од постигнутих резултата из задате области.

Квиз у којем крајњи исход зависи од случаја или од неког неизвесног догађаја сматра се игром на срећу и добити учесника у тим квизовима сматрају се добитцима од игара на срећу.

Квиз у којем крајњи исход зависи искључиво од знања или вештине учесника у игри на основу којег му се пружа могућност да оствари добитак у новцу, стварима, услугама или правима, не сматра се игром на срећу и добити учесника у „правом“ квизу не сматрају се добитцима од игара на срећу, већ другим приходима физичких лица која нису у радном односу код исплатиоца на које се, у складу са чланом 85. Закона, плаћа порез по стопи од 20% на бруто основицу преко 147.757 динар.

Такође, забавне игре на рачунарима, симулаторима, видео-аутоматима, флиперима и другим сличним направама, које се стављају у погон уз помоћ новца или жетона, укључујући пикадо, билијар и друге сличне игре, у којима се учествује уз наплату, а у којима учесник не може остварити добитак у новцу, стварима или правима, већ само право на једну или више бесплатних игара исте врсте, не сматрају се играма на срећу.

Министарство финансија, односно Управа за игре на срећу одлучује да ли се нека игра, односно квиз, сматра игром на срећу у смислу Закона о играма на срећу.

2. Ослобођење од пореза на добитке од игара на срећу

Порез на добитке од игара на срећу не плаћа се на:

1) појединачно остварени добитак од игара на срећу до износа од 147.757 динар;¹

¹ Овај неопорезиви износ ће важити до 31. јануара 2026, а од 1. фебруара 2027. године врши се ревалоризација неопорезивог износа.

ПРИХОДИ СПОРТИСТА И СПОРТСКИХ СТРУЧЊАКА

Опорезивање прихода које остварују спортисти и спортски стручњаци уређено је одредбама чл. 84а Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: Закон).

У члану 81. Закона прописано је да се другим приходима, између осталих, сматрају и приходи спортиста и спортских стручњака, а чланом 84а Закона прописано је да приходи спортиста и спортских стручњака обухватају примања која остваре:

- професионални спортисти,
- спортисти аматери,
- спортски стручњаци и
- стручњаци у спорту.

Опорезивање у складу са чланом 84а Закона примењује се у случају када је исплатилац:

- спортска организација, односно организација за обављање спортске делатности;
- спорско друштво;
- спорски савез.

Ова примања немају карактер зараде у смислу прописа којима се уређује спорт.

На примања која остваре спортисти и спортски стручњаци од других исплатилаца (који нису спортске организације) не примењују се одредбе члана 84а Закона.

Права и обавезе спортиста и осталих физичких лица у систему спорта као и питања везана за правни положај, између осталог, уређени су Законом о спорту („Службени гласник РС, бр. 10/16).

Организације у области спорта уређене су одредбама чл. 33. до 111. Закона о спорту. Спортска организација дефинисана је као организација која се оснива ради обављања спортских активности и спортских делатности, у складу са Законом о спорту. Спортска организација може се основати као удружење (у даљем тексту: спорско удружење) или као привредно друштво

(у даљем тексту: спорско привредно друштво), у складу са овим законом, а на питања која нису уређена овим законом примењују се општи прописи о удружењима, односно привредним друштвима.

1. ПРИМАЊА СПОРТИСТА АМАТЕРА, СПОРТСКИХ СТРУЧЊАКА И СТРУЧЊАКА У СПОРТУ КОЈИ НИСУ ЗАПОСЛЕНИ КОД ИСПЛАТИОЦА

Законом о спорту спортиста аматер дефинисан је као спортиста коме зарада није циљ бављења спортским активностима и тим активностима се не бави у виду занимања.

Спортски стручњаци и стручњаци у спорту су остала физичка лица у систему спорта који обављају стручни рад у складу са Законом о спорту.

Спортски стручњаци су лица која имају одговарајуће високо образовање у области спорта, односно физичке културе или су оспособљена за обављање одређених стручних послова у спорту, ако законом није друкчије одређено.

Стручњаци у спорту су лица других занимања која имају одговарајуће образовање за те врсте послова и доприносе остваривању спортских активности и спортских делатности у складу са овим законом.

Према одредбама члана 26. Закона о спорту, спортски стручњаци и стручњаци у спорту разврставају се према спортским занимањима и звањима у оквиру занимања.

Номенклатура спортских занимања и звања, типични послови за утврђена спортска занимања и звања и услови у погледу образовања, односно стручне оспособљености за стицање звања уређени су Правилником о номенклатури спортских занимања и звања („Службени гласник РС, бр. 86/20).

ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА НА ПРИХОДЕ ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ДЕЛУ

Према одредбама члана 199. Закона о раду (24/05, ... и 109/25) послодавац може са одређеним лицем да закључи уговор о делу, ради обављања послова који су ван делатности послодавца, а који имају за предмет самосталну израду или оправку одређене ствари, самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла. Уговор о делу може да се закључи и са лицем које обавља уметничку или другу делатност у области културе у складу са законом, при чему овај уговор мора да буде у сагласности са посебним колективним уговором за лица која самостално обављају делатност у области уметности и културе, ако је такав колективни уговор закључен. Уговор о делу закључује се у писаном облику.

У складу са наведеним, уговор о делу закључује се искључиво за обављање послова који су **ван делатности послодавца**. Послови из делатности послодавца су они послови који су сталног карактера, односно послови који су систематизовани правилником о организацији и систематизацији послова, за којима постоји потреба трајног ангажовања запослених у виду радног односа, независно од тога да ли су то послови из његове пре-тежне делатности.

С тим у вези Министарство рада и социјалне политике дало је мишљење бр. 011-00-69/2011-02 од 11.02.2011. године, из којег цитирамо следеће:

„Уговор о делу је уговор који се закључује ван радног односа и лице које обавља послове по основу уговора о делу нема статус запосленог у смислу Закона о раду.

Према томе, може да се закључи уговор о делу са одређеним лицима само за обављање послова који су ван делатности компаније, односно за послове који нису систематизовани правилником о организацији и систематизацији послова.“

Ако се повећа обим посла из делатност послодавца или треба заменити одсутног запосленог, у тим случајевима није могуће са другим лицем закључити уговор

о делу, већ треба закључити уговор о радном односу на одређено време (за замену одсутног запосленог) или уговор о привременим или повременим пословима (уколико су за то испуњени услови из чл. 197. и 198. Закона о раду).

Код уговора о делу ради се о уговарању обављања конкретног посла, дела, било физичког, било интелектуалног, који се самостално обавља и код којег није битно време обављања посла – временско трајање није законом ограничено, него је акценат на самом послу, на пример уговор о истовару или утовару одређене количине робе за одређени износ и сл.

Нарочито се инсистира на томе да се лица која су запослена код послодавца по уговору о раду не могу ангажовати и по уговору о делу за обављање истих, односно сличних послова. Међутим, нема препрека да се запослени код послодавца ангажују по уговору о делу за обављање неких других једнократних послова (нпр. запослени који ради као возач код послодавца се ангажује по уговору о делу да окречи његове пословне просторије). Другим речима, уговор о делу може се закључити и са лицем које је запослено код исплатиоца, али искључиво за послове који су ван делатности послодавца. С тим у вези Министарство рада, запошљавања и социјалне политике дало је мишљење бр. 011-00-362/2006-02, од 17.04.2006. године, из којег цитирамо следеће:

„Закон не прописује лица са којима може да се закључи уговор о делу. Не постоји сметња да се уговор о делу закључи са лицем које је у радном односу код послодавца.“

Уговор о делу закључује се са физичким лицем у писаном облику, сагласно са одредбама члана 199. став 4. Закона о раду. Уговор се саставља у складу са одредбама чл. 600. до 629. Закона о облигационим односима.

Уговор о делу може да се закључи и са пензионисаним лицем ако је старосни, породични и инвалидски пензионер (у чланку „Плаћање пореза и доприноса на

ПОЛОЖАЈ И НАКНАДЕ ЗА РАД ДИРЕКТОРА – РЕЗИДЕНТНИХ ЛИЦА ПРЕМА ЗАКОНУ О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ЗАКОНУ О РАДУ

Увод

Према одредби члана 48. Закона о раду, са директором се може:

– засновати радни однос закључењем уговора о раду, у којем случају директор остварује сва права из радног односа, а накнада коју прима за свој рад је зарада;

– закључити уговор о правима и обавезама директора (без заснивања радног односа), у којем случају уговорена накнада за рад нема карактер зараде и опорезује се у складу са чланом 85. став 1. тачка 5) и став 3. Закона о порезу на доходак грађана (у даљем тексту: ЗПДГ).

Одредбама Закона о привредним друштвима уређени су појам директора као законског заступника, његова овлашћења, као и права и обавезе, односно делокруг рада, начин избора, разрешења и друга статусна питања. Законом о раду уређени су уговорни однос и радно-правни статус директора, накнада за рад и остала питања у вези са правима и обавезама које произлазе из уговорног односа.

Напомињемо да је Законом о привредним друштвима уређен статус директора само у привредним друштвима, док је статус директора у другим правним лицима (задруге, установе, удружења и др.) уређен прописима којима су уређена статусна питања у вези са оснивањем и радом тих правних лица. **Међутим, одредбе Закона о раду којима је уређен радно-правни статус директора примењују се на сваког директора, односно законског заступника у свим правним лицима, осим ако посебним законом није другачије уређено.** Члан 48. тог закона, којим је уређен радно-правни статус директора, односи се, поред директора, и на друге законске заступнике правних лица, што значи да се радно ангажовање по овом члану односи на сва лица која су у складу са одредбама Закона о привредним друштвима и другим статусним законима одређена као законски заступници правног лица.

У овом чланку нагласак је на лицима која нису оснивачи друштва у којем обављају послове директора.

1. Статус и накнаде за рад директора према Закону о привредним друштвима

Према општим одредбама Закона о привредним друштвима, тачније одредбом члана 31. тог закона, уређено је да су законски (статутарни) заступници друштва лица која су тим законом као таква одређена за сваки поједини облик друштва. Дакле, које је лице законски заступник уређено је посебно за сваки облик привредног друштва, о чему дајемо објашњење у наставку.

1.1. Заступници у ортачком и командитном друштву

Одредбом члана 111. Закона о привредним друштвима, уређено је да је сваки ортак овлашћен да **самостално** заступа друштво, ако уговором о оснивању није другачије одређено, а према одредби члана 131. истог закона, у командитном друштву послови пословођења и заступања друштва могу бити поверени оснивачким актом **само комплементарима**, а не и командиторима.

Дакле, законски заступници у ортачком и командитном друштву могу бити ортаци и комплементари, с тим да се друга лица могу ангажовати као пуномоћници (прокуриста, пуномоћници по запослењу и сл.).

1.2. Директори у друштву с ограниченом одговорношћу

Према члану 218. Закона о привредним друштвима, законски заступник у друштву с ограниченом одговорношћу је директор друштва, односно директори, уколико је оснивачким актом одређено да друштво има више директора (ако оснивачким актом или одлуком скупштине није одређен број директора, сматраће се

УЧЕШЋЕ ЗАПОСЛЕНИХ И ЧЛАНОВА УПРАВЕ У ОСТВАРЕНОЈ ДОБИТИ

Према члану 14. Закона о раду, прописано је да уговором о раду или одлуком послодавца може да се утврди учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, у складу са законом и са општим актом. Наиме, у случају да је предвиђено учешће запослених у оствареној добити, оснивач, односно власник привредног друштва одриче се дела сопствене добити у корист запослених, односно чланова управе. Одлука о расподели остварене добити (у коју се поред власника могу укључити и запослени) доноси се на основу финансијских извештаја који су усвојени и одобрени.

Право запослених и чланова управе на учешће у оствареној добити остварује се одлуком о расподели добити друштва. Одлуку о расподели добити доноси скупштина друштва у складу са Законом о привредним друштвима.

1. Примања запослених по основу учешћа у оствареној добити

Запослени поред учешћа у оствареној добити могу бити награђени и учешћем у процењеној добити. Овакав облик награђивања запослених јесте исплата бонуса која има третман зараде.

Учешће запосленог у процењеној добити третира се као награда (бонус) за допринос у остваривању добити послодавца и као таква се приликом исплате кумулира са редовном месечном зарадом, на коју се обрачунавају и плаћају порез и припадајући доприноси.

Док учешће запослених у процењеној добити умањује износ добити друштва која ће бити предмет расподеле, јер представља трошак друштва, учешће запослених у оствареној добити умањује део нераспоређене добити која је опредељена за расподелу власницима друштва у складу са Законом о привредним друштвима и не представља трошак друштва.

Према томе, да би се извршила исплата запосленима по основу учешћа у оствареној добити је да то право, као и начин утврђивања висине тог права морају бити уређени у оснивачком акту друштва (који је донет у складу са Законом о привредним друштвима). С обзиром на то да је право на расподелу добити право власника капитала, односно оснивача, односно чланова или акционара друштва, право запосленог на део остварене добити мора да буде уређено од стране тих лица у оснивачком акту друштва, па тек након таквог нормативног уређења то право може да се предвиди и у општем акту или у уговору о раду у смислу члана 14. Закона о раду. Одлуку о расподели добити доноси скупштина друштва и таквом одлуком може бити уређено да се део добити исплати запосленима и члановима управе.

2. Примања чланова управе по основу учешћа у оствареној добити

Под примањима чланова управе по основу учешћа у оствареној добити, у смислу Закона о привредним друштвима, чијим одредбама су прописани органи за управљање друштвом (у зависности од облика друштва), подразумевају се примања по основу учешћа директора (једног или више њих) у расподели остварене добити друштва или чланова надзорног одбора, ако друштво има надзорни одбор.

Према ставу 3. члана 393. Закона (којим је уређена накнада за рад директора акционарског друштва, са сходном применом на директора друштва с ограниченом одговорношћу), прописано је да директор не може учествовати у расподели добити друштва, изузев ако му се у виду стимулације исплата из добити врши доделом акција (удела) друштва. Наиме, прописано је да висина накнаде и стимулације за рад директора може зависити од пословних резултата друштва, али та накнаде не може бити одређена као учешће у расподели добити друштва.

ОБРАЧУН ПОРЕЗА НА ПРИХОДЕ ОД ПРОДАЈЕ ДОБАРА ОСТВАРЕНИХ ОБАВЉАЊЕМ ПРИВРЕМЕНИХ ИЛИ ПОВРЕМЕНИХ ПОСЛОВА (ОСИМ СЕКУНДАРНИХ СИРОВИНА)

Приходи по основу **продаје** добара (осим секундарних сировина) остварених обављањем привремених или повремених послова (ако нису опорезовани по другом основу, односно као приходи од самосталне делатности), опорезују се као други приход по члану 85. став 1. тачка 10) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25, у даљем тексту: Закон).

У ове приходе спадају и приходи које остварују пољопривредници – носиоци пољопривредног газдинства од продаје прерађевина и других производа који нису пољопривредни и шумски производи. Међутим, о овој теми пишемо у посебном чланку у овом броју часописа.

Одредбом члана 31. став 2. Закона прописано је да се приходом од самосталне делатности сматра и приход остварен трајним или сезонским искоришћавањем земљишта у непољопривредне сврхе (вађење песка, шљунка и камења, производња креча, цигле, црепа, ћумура и сл.), инкубаторском производњом живине и другим сличним делатностима, независно од тога да ли су као самосталне делатности регистроване код надлежног органа.

Према одредбама члана 85. став 1. тачка 10) Закона, осталим (другим) приходима сматрају се приходи по основу продаје добара остварених обављањем привремених или повремених послова, ако нису опорезовани по другом основу у смислу овог закона.

Подсећамо на то да је одредбама члана 32. став 1. Закона прописано да је „*обвезник пореза на приходе од самосталне делатности физичко лице које остварује приходе обављањем делатности из члана 31. овог закона.*”

Физичка лица која остварују приходе обављањем делатности и по том основу стичу статус обвезника ПДВ истовремено постају и обвезници пореза на приходе од самосталне делатности. Ова лица морају да поднесу пореску пријаву за порез на приходе од обављања са-

мосталне делатности на Обрасцу ППДГ-1С и дужна су да воде пословне књиге.

У пракси се може наћи велики број примера откупа добара од физичких лица која настају обављањем привремених или повремених делатности. Тако, на пример, занатско-уметничка задруга може откупљивати рукотворине од чланова задруге. С тим у вези Министарство финансија дало је мишљење бр. 413-00-1648/2007-04 од 27.11.2007. године, које смо објавили у „Привредном саветнику“, бр. 24/07, на страни 194, из којег цитирамо најзанимљивији део:

„на приход који у конкретном случају оствари физичко лице од занатско-уметничке задруге по основу уговорене накнаде за израду рукотворина и пружених других сличних услуга, плаћа се порез на доходак грађана на друге приходе физичких лица, као и доприноси за обавезно социјално осигурање.“

Према мишљењу Министарства финансија бр. 414-00-181/2007-04 од 26.05.2008. године, које смо објавили у „Регистру прописа“, бр. 5 и 6/09, на страни 243, *„приходи које остварују физичка лица – риболовци, од продаје уловљене рибе угоститељском објекту, имају порески третман осталих – других прихода и подлежу плаћању пореза на доходак грађана у складу са одредбама члана 85. Закона.*

...

Са становишта обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање на примање по основу уговорене накнаде плаћа се допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 22%, сагласно са чланом 7. став 1. тачка 9) и чл. 12, 28, 36, 41, 44, и 57. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 7/08), а за лица која нису осигурана по другом основу на уговорену накнаду плаћа се и допринос за обавезно

ОБРАЧУН ПОРЕЗА НА ПРИХОДЕ ОД ПРИКУПЉАЊА И ПРОДАЈЕ СЕКУНДАРНИХ СИРОВИНА

Приходи по основу **прикупљања и продаје** секундарних сировина, опорезују се као други приход по члану 85. став 1. тачка 9) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25, у даљем тексту: Закон).

Секундарна сировина је отпад који се може поново користити за поновну употребу производа за исту или другу намену, за рециклажу, односно третман отпада, ради добијања сировине за производњу истог или другог производа (папир и картон, метал, стакло, пластика, отпад од грађења и рушења, пепео и шљака од сагоревања угља из термоенергетских постројења, гипс и сумпор од одсумпоровања димних гасова и др.).

Каталог отпада прописан је у Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС“, бр. 56/10, . . . и 65/24).

Према одредбама члана 39. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 109/25) плаћања за откуп отпада врше искључиво **преко банковног (текућег) рачуна**.

Исто тако, у пракси се ретко дешава да се секундарне сировине и отпад откупљују од **лица која продају поједине предмете своје личне имовине (као на пример код продаје акумулатора где купац предаје стари акумулатор који се замењује новим за рециклажу)**. У том случају, приликом откупа се **не обрачунава порез** на доходак, о чему детаљније пишемо у чланку „Примања лица која нису у радном односу код исплатиоца на која се не плаћа порез на доходак грађана“, у овом броју часописа.

У случају када физичко лице по овом основу оствари промет изнад 8.000.000 динара у претходних 12 месеци, он постаје обвезник ПДВ, сагласно са одредбама члана 38. Закона о ПДВ.

Подсећамо на то да је, у складу са одредбом члана 51а став 2. тачка 1) Закона о ПДВ, обвезник дужан да достави надлежном пореском органу **обавештење** у

електронском облику о лицу које није евидентирано за обавезу плаћања ПДВ у складу са овим законом, а које му је од 1. јануара до истека последњег пореског периода календарске године, односно последњег пореског периода у Републици извршило промет секундарних сировина и услуга које су непосредно повезане са тим добрима, као и износу тог промета.

Ово обавештење доставља се независно од количине и висине износа откупљених секундарних сировина и отпада. Обавештење садржи најмање податке о имену и презимену, адреси и ПИБ-у (или ЈМБГ-у) лица које је извршило промет секундарних сировина и отпада, као и о износу извршеног промета, без ПДВ.

Порески третман зависи од тога да ли се ради о **откупу добара од случаја до случаја или се лице које нуди добра у откуп бави прикупљањем тих добара (секундарних сировина) као нерегистрованом делатношћу**. С тим у вези, дато је мишљење под бројем 414-00-109/2010-04 од 27.04.2011. године и објављено је у „Привредном саветнику“, бр. 12/11, на страни 117, а у наставку цитирамо његов најзначајнији део:

„Са становишта пореза на доходак грађана приходи које физичко лице оствари по основу продаје појединих предмета сопствене имовине (у предметном случају расходована превозна средства, пољопривредне и грађевинске машине, алати, кућни уређаји и сл.) у оквиру управљања и располагања том имовином, од случаја до случаја, по нашем мишљењу не подлежу плаћању пореза на доходак грађана.

Као доказно средство да је реч о сопственој имовини физичког лица, може се прихватити сваки веродостојан документ, односно доказно средство из којег произилази чињеница да се ради о предметима сопствене имовине (рачун, изјава о власништву, уговор, и др.).

Међутим, уколико се ради о приходима које од продаје предмета сопствене имовине физичко лице не

ОТКУП ПОЉОПРИВРЕДНИХ И ШУМСКИХ ПРОИЗВОДА И КОРИШЋЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ УСЛУГА ОД ПОЉОПРИВРЕДНИКА И ДРУГИХ ФИЗИЧКИХ ЛИЦА

Пореске обавезе приликом откупа пољопривредних и шумских производа од пољопривредника и других лица, као и коришћења пољопривредних услуга које пружају пољопривредници, прописане су Законом о ПДВ („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 109/25), Законом о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДГ), као и Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04, . . . и 109/25 – у даљем тексту: Закон о доприносима).

Овај приход опорезује се као приход од самосталне делатности, као други приход, или је ослобођен пореза на доходак грађана, у зависности од тога које физичко лице и у којем обиму га остварује, као и о којој врсти пољопривредних производа се ради. Порески положај појединих категорија физичких лица различито је дефинисан у Закону о ПДВ у односу на ЗПДГ.

Према одредбама члана 32. став 3. ЗПДГ, обвезником пореза на приходе од самосталне делатности сматра се и обвезник пореза по основу прихода од пољопривреде и шумарства – физичко лице које је носилац породичног пољопривредног газдинства уписано у регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује та област, које води пословне књиге у складу са овим законом и порез на приходе од самосталне делатности плаћа на опорезиву добит (предузетник пољопривредник).

Са друге стране, за носиоце пољопривредног газдинства пореско ослобођење прописано је одредбама члана 85. став 13. ЗПДГ. Не плаћа се порез на приходе од **продаје пољопривредних и шумских производа и услуга укључујући и приход по основу прикупљања и продаје шумских производа и лековитог биља, као и од узгајања и продаје печурака, пчелињег роја (пчела) и пужева**, које остваре физичка лица:

1) носиоци пољопривредног газдинства,

2) који доприносе за обавезно социјално осигурање плаћају по решењу у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање (у даљем тексту: пољопривредник осигураник),

3) корисници пољопривредне пензије.

Имајући у виду то да једно исто лице може истовремено бити носилац пољопривредног газдинства и пољопривредник осигураник, односно корисник пољопривредне пензије, може се поставити питање да ли је кумулативан услов за ослобођење.

По нашем мишљењу наведени **услов** за пореско ослобођење **није кумулативан**, сматрамо да је носилац пољопривредног газдинства ослобођен пореза и доприноса на приходе од продаје пољопривредних и шумских производа, независно од тога да ли је и по којем основу осигуран на социјално осигурање.

Сматрамо да носилац пољопривредног газдинства има право на пореско ослобођење не само када је корисник пољопривредне пензије или пољопривредни осигураник, већ и када се ради о запосленом лицу, пензионеру, предузетнику или незапосленом лицу.

Пореско ослобођење у Закону прописано је само за откуп од носилаца пољопривредног газдинства, а не и од чланова.

Приходи од продаје пољопривредних и шумских производа које остваре **остала лица** опорезиви су у смислу члана 85. став 1. тачка 15) ЗПДГ. У ова лица, између осталих, сврставају се **чланови породичног пољопривредног газдинства** ако нису осигураници пољопривредници, физичка лица која обављају пољопривредну производњу на окућници (у дворишту) или другим површинама (нпр. између стамбених зграда у насељеном месту).

За лица која су носиоци пољопривредног газдинства, пољопривредни осигураници и корисници пољопривредне пензије у даљем тексту **користићемо израз „пољопривредници“**, а за лица која нису но-

ОБАВЉАЊЕ ПРОМЕТА НЕПОЉОПРИВРЕДНИХ ДОБАРА И ПРУЖАЊЕ НЕПОЉОПРИВРЕДНИХ УСЛУГА ОД СТРАНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИКА – НОСИОЦА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ГАЗДИНСТВА

Пољопривредници (носиоци пољопривредног газдинства, пољопривредници осигуранници и пољопривредни пензионери) ослобођени су пореза на приходе од пољопривреде и шумарства, тј. од продаје стоке и осталих гајених живих животиња, као и сирових производа од њих (сирово млеко, непрана вуна, сирова кожа, јаја, мед, сирово крзно и сл.), односно осталих пољопривредних производа, а не и када продају производе прерађивачке делатности. Међутим, у пракси се често јавља продаја **прехранбених прерађевина** од стране носилаца пољопривредних газдинстава, који издају рачуне за продате производе и оверавају их печатом газдинства. Поред тога, учестало је обављање **угоститељске делатности** које није усклађено са Законом о угоститељству.

Када се од пољопривредника откупљују производи као што су млечне прерађевине (сир, кајмак, качкавал и др.), месне прерађевине (суво месо, прерађевине од изнутрица и др.) или прерађено воће и поврће (слатко, џем, кисели купус, мед са додацима и др.), не обрачунава се ПДВ надокнада приликом куповине, с обзиром на то да су ови производи резултат прерађивачке, а не пољопривредне делатности.

Када обвезник ПДВ од пољопривредника откупљује тзв. кљук (муљано и пасирано воће припремљено за процес алкохолне ферментације), као и тзв. преврели кљук, не обрачунава и не плаћа ПДВ надокнаду по том основу, с обзиром на то да се предметна добра не сматрају пољопривредним производима (видети мишљење Министарства финансија РС, бр. 430-00-00438/2013-04 од 10.10.2013. године, које смо објавили у ПС 19/13 на страни 129).

Правна лица и предузетници који откупљују прерађевине од пољопривредника морају имати у виду да су за производњу прехранбених производа прописани посебни услови које пољопривредници углавном не испуњавају.

Тако, на пример, процесом производње производа од воћа и поврћа и воћних сокова руководи дипломирани инжењер пољопривреде смера технологије прехранбених производа, или дипломирани инжењер прехранбене технологије или дипломирани инжењер технологије или дипломирани хемичар, а може руководити и дипломирани инжењер пољопривреде смера за воћарство и виноградарство.

Процесом производње млинских производа, хлеба, пецива, тестенина, чаја, производа од кафе, као и колача, торти и сличних производа у посластичарници руководи лице које има стечено одговарајуће средње образовање у трајању од најмање три године, односно најмање III степен стручне спреме.

Ближи услови у погледу објекта, уређаја и опреме за производњу и промет прехранбених производа биљног порекла и делатности за чије је обављање потребна одговарајућа стручна спрема уређени су Правилником о ближим условима за производњу и промет прехранбених производа биљног порекла („Службени гласник РС“, бр. 50/96).

Ветеринарско-санитарни услови, односно општи и посебни услови за хигијену хране животињског порекла које у погледу изградње, односно реконструкције, морају да испуњавају објекти у којима се обавља делатност клања животиња, производње и промета хране и производа животињског порекла, као и услови хигијене хране животињског порекла за све субјекте у пословању храном у свим фазама производње прераде и промета хране животињског порекла које су под његовом контролом ближе су уређени Правилником о ветеринарско-санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и о условима хигијене хране животињског порекла („Службени гласник РС“, бр. 25/11, 27/14 и 86/23).

ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ВОЛОНТЕРСКОМ РАДУ И УГОВОРА О СТРУЧНОМ ОСПОСОБЉАВАЊУ И УСАВРШАВАЊУ

У пракси се, приликом уговарања рада без накнаде, често не прави разлика између уговора о волонтерском раду и уговора о стручном оспособљавању и усавршавању. Заједничка одлика оба уговора је претпоставка да се рад обавља без накнаде, али постоји низ специфичности које их разликују, посебно имајући у виду то да су уређени различитим прописима, па самим тим порески третман ових уговора није исти. Волонтерски рад уређен је Законом о волонтирању, а рад по уговору о стручном оспособљавању, односно стручном усавршавању уређен је одредбама Закона о раду.

1. Волонтерски рад

Према одредби члана 2. Закона о волонтирању (у даљем тексту: Закон) битни критеријуми за одређивање појма волонтирања су:

- 1) да је реч о **организованом и добровољном** пружању услуга или обављању активности;
- 2) да је заступљен јавни интерес или интерес другог лица, односно услуге или активности које су од **општег интереса, за опште добро или за добро другог лица**;
- 3) да је основна карактеристика волонтерског рада да **нема исплате новчане накнаде**, односно потраживања друге имовинске користи од стране волонтера.

Пример за организовање волонтирања на наведени начин је, нпр., волонтирање приликом организовања Универзијаде у Србији, волонтирање на спортским такмицама и мечевима на којима наступа репрезентација Србије, Београдском маратону и другим сличним манифестацијама.

Поред ове позитивне дефиниције волонтирања, Законом је уређено и тзв. негативно дефинисање појма волонтирања (члан 3. Закона), односно дефинисано је да се волонтерским радом не сматра следеће:

- 1) време проведено на стручном оспособљавању и усавршавању или на практичном раду без заснивања радног односа, у складу са законом;
- 2) рад ван радног односа, у складу са законом;
- 3) обављање услуга или активности које је једно лице дужно да пружи другом лицу, у складу са законом и другим прописом;
- 4) извршавање судских, прекршајних и других одлука надлежних органа;
- 5) обављање услуга или активности које су уобичајене у породичним, пријатељским или суседским односима;
- 6) обављање послова Црвеног крста Србије који су везани за остваривање циљева и задатака у складу са законом и другим прописом;
- 7) обављање послова и активности у политичким странкама, синдикатима и другим удружењима, који су везани за остваривање циљева и задатака тих организација, односно удружења од стране њихових чланова, у складу са статутом;
- 8) обављање „ad hoc“ активности од општег интереса, за опште добро или за добро трећег лица, које не трају дуже од 10 часова недељно, најдуже 30 дана без прекида или са прекидима, у току календарске године.

1.1. Ко може бити волонтер, организатор волонтирања и корисник волонтирања?

Према члану 4. Закона:

- 1) волонтер може бити домаће или стране физичко лице;

ДОПУНСКИ РАД

Уговор о допунском раду је један од уговора ван радног односа чија је могућност закључивања регулисана чланом 202. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, ... и 95/18). Овим чланом је прописано да послодавац може по основу допунског рада ангажовати **искључиво лице које има статус запосленог са пуним радним временом код другог послодавца, и то највише до једне трећине пуног радног времена (13 сати, 20 минута недељно).**

Из наведеног произлази да се уговором о допунском раду не може закључити са:

- запосленим лицем са непуним радним временом;
- незапосленим лицем;
- предузетником;
- пензионером, и
- лицем које је у радном односу у иностранству.

Пре закључења уговора о допунском раду неопходно је, мада за то не постоји законом прописана обавеза, да послодавац прибави од лица са којим постоји намера закључења уговора доказ да је то лице радно ангажовано код другог послодавца по основу уговора о раду са пуним радним временом.

Законом о раду прописани су форма и садржина уговора о допунском раду. Наиме, уговор о допунском раду **мора бити закључен у писаном облику и њиме морају бити одређени новчана накнада и друга права и обавезе по основу рада.** Садржину уговора о допунском раду, пре свега, чине подаци о уговорним странама, опис послова који се обављају, место и начин обављања послова, радно време, временски период ангажовања, одредбе о висини новчане накнаде за обављени рад и разлози за отказ уговора. Што се тиче других права и обавеза по основу уговора о допунском раду који се одређују његовом садржином, ради се о другим примањима која се, осим обавезне новчане накнаде, исплаћују. То могу бити накнада трошкова превоза за долазак на

посао и одлазак са посла, накнада за исхрану, дневнице за службена путовања и слично.

Једно лице може закључити више уговора о допунском раду са различитим послодавцима, али се увек мора водити рачуна о максималном трајању допунског рада, односно да радно време по основу свих уговора о допунском раду збирно не сме да пређе једну трећину пуног радног времена.

Уговор о допунском раду може се закључивати у свим областима и свим пословима код послодавца, **без сагласности и без обавештавања послодавца са којим је закључен уговор о раду, а ограничења су прописана за неке делатности, о чему пишемо у наставку.**

1. Допунски рад у здравственој делатности

Допунски рад у здравственој делатности уређен је одредбама Закона о здравственој заштити.

Чланом 60. Закона о здравственој заштити прописане су следеће специфичности и ограничења допунског рада у здравству:

– здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго лице запослено у здравственој установи, односно приватној пракси, који ради пуно радно време, може да обавља одређене послове из своје струке **код свог послодавца** код кога је запослен са пуним радним временом, ван редовног радног времена, закључивањем уговора о допунском раду са својим послодавцем, у укупном трајању до једне трећине пуног радног времена;

– здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго лице запослено у здравственој установи, односно приватној пракси, који ради пуно радно време, може да обавља одређене послове из своје струке **код другог послодавца**, ван редовног радног времена, закључивањем **највише три уговора** о допунском раду са другим послодавцем, у укупном трајању до једне трећине пуног радног времена;

НАГРАДЕ И ДРУГА ДАВАЊА ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА КОЈА НИСУ ЗАПОСЛЕНА КОД ИСПЛАТИОЦА

Награде и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која по својој природи чине доходак физичких лица опорезују се у складу са одредбама члана 85. став 1. тачка 11) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДГ).

Према одредбама члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ, у друге приходе сврстане су награде и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, а која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца, у износу преко **19.209 динара годишње**, остварена од **једног исплатиоца**.

Овај неопорезиви износ примењује се за све исплате награда и других сличних давања из члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ у периоду од 1. фебруара 2026. године, закључно са 31. јануаром 2027. године.

Поклони и друга давања пословним партнерима у смислу репрезентације изједначени су са поклонима другим физичким лицима, тј. одредба члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ односи се и на репрезентацију. Другим речима, не плаћа се порез на друге приходе уколико је вредност поклона датог једном лицу до 19.209 динара годишње, а на износ преко неопорезованог обрачунава се порез на доходак.

Награде и слична давања могу се додељивати у различитим приликама, као, на пример, давање поклона пензионисаним радницима и деци физичких лица која нису у радном односу код послодавца (нпр., деци пословних партнера) поводом новогодишњих празника. Награде се могу давати и поводом прославе дана фирме, обележавања пословног успеха итд.

Под другим сличним давањима, по правилу, подразумевамо издатке за репрезентацију учињене пословним партнерима, с обзиром на то да они посредно или непосредно доприносе делатности исплатиоца.

Награде и друга давања физичким лицима обухватају, по нашем мишљењу, не само давања у новцу, већ и у материјалном и нематеријалном облику.

1. Награде на које се односе одредбе члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ

Није свака накнада која се од стране исплатиоца квалификује као „награда“, опорезована у складу са одредбама члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ. У овом случају нагласак је на томе да се ради о накнадама које произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца.

Тако, на пример, када привредно друштво организује квиз знања у промотивне сврхе или као редовну пословну активност, накнада која се исплаћује учесницима у виду награде има третман награде и смислу члана 85. став 1. тачка 11) ЗПДГ. Исти је случај и када се у оквиру промотивних кампања на друштвеним мрежама или на другим медијима награђују учесници (потрошачи) који објављују текстове, фотографије у вези са делатношћу исплатиоца награде, или када та лица „линкују“, „лајкују“ и коментаришу одређене објаве привредног друштва. У вези са наведеним дато је и тумачење МФИН бр. 011-00-416/2021-04 од 22.06.2021. године, које смо објавили у ПС 13/21, на страни 135, из којег цитирамо следеће:

„Имајући у виду наведено, у случају када привредно друштво као исплатилац прихода физичким лицима која нису у радном односу код њега, да ваучере као награду за резултате које су та лица остварила у продаји производа тог исплатиоца, такво давање по својој природи има карактер других прихода физичких лица и подлеже плаћању пореза на доходак грађана сагласно одредбама члана 85. став 1. тачка 11) и члана 86. Закона.“

Према тумачењу МФИН, бр. 011-00-445/2022-04 од 8.08.2022. године, које смо објавили у ПС, бр. 20/22 на страни 125, у случају када банка као исплатилац прихода физичким лицима (која нису у радном односу

НОВЧАНЕ ПОМОЋИ ЛИЦИМА КОЈА НИСУ ЗАПОСЛЕНА КОД ИСПЛАТИОЦА

Одредбама члана 9. став 1. тачка 30) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДГ) прописано је пореско изузимање за новчане помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца, а која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца у износу до **19.209 динара годишње**, остварене од једног исплатиоца. Овај неопорезиви износ усклађује се са годишњим износом потрошачких цена, а наведени износ од 19.209 динара примењује се за све исплате новчаних помоћи у периоду од 1. фебруара 2026. године закључно са 31. јануаром 2027. године.

Према наведеном, пореско изузимање код исплата новчаних помоћи у складу са одредбама члана 9. став 1. тачка 30) ЗПДГ подразумева следеће:

1) Ова помоћ се **исплаћује искључиво у новцу**, што значи да се пореско изузимање не може применити на давање неновчаних помоћи (у добрима или услугама);

2) **Неопорезиви износ је утврђен на годишњем нивоу од једног исплатиоца**, што значи да се може искористити само једном за исплату помоћи истом лицу у току године;

3) Новчана помоћ **не представља еквивалент за неки рад, односно противуслугу или противчинидбу** за неку активност лица коме се исплаћује помоћ у односу на даваоца;

4) Новчана помоћ је намењена **искључиво лицима која нису у радном односу** код даваоца помоћи.

Напомињемо да се ове новчане помоћи не односе на примања по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи, која су изузета од опорезивања у складу са одредбама члана 9. став 1. тачка 11) ЗПДГ¹, као и на новчане помоћи физичким лицима која нису у радном

односу код даваоца која служи за лечење у земљи или иностранству из члана 9. став 1. тачка 28) ЗПДГ².

У вези са применом члана 9. став 1. тачка 30) ЗПДГ, очекује се доношење подзаконског акта којим ће ближе бити уређени услови за остваривање права на пореско изузимање по основу новчаних помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца. У моменту писања овог чланка још увек није донет пропис који би требало да уреди право на ово пореско изузимање. Из тог разлога у наставку дајемо препоруку како би послодавци требали да поступају и шта би требало да имају у виду уколико планирају да користе право на ово пореско изузимање.

1. Основи за исплату новчане помоћи

Основи по којима се може исплатити новчана помоћ могу бити разноврсни. Према нашем мишљењу, то могу бити: новчана помоћ физичким лицима за набавку ортопедских помагала (слушних апарата, специјалних стакала за наочаре за слабовида лица и сл.), за набавку огрева, за набавку књига за школу за материјално угрожена лица, и слично.

Према нашем мишљењу, послодавац би требало да обезбеди документацију на основу које се може недвосмислено утврдити да се ради о исплати новчане помоћи лицу која није еквивалент за неки његов рад, противуслугу или противчинидбу у односу на даваоца. У том смислу за исплатиоца би било пожељно да поседује **захтев или молбу лица које се обраћа за помоћ** са наведеном сврхом за коју се исплаћују новчана средства, као и одговарајућу **одлуку о исплати помоћи** донету од стране надлежног органа исплатиоца.

Иако није прописано да основ за давање новчаних помоћи у складу са одредбама члана 9. став 1. тачка 30)

¹ О овом виду помоћи пишемо у оквиру посебног чланка у овом броју часописа: *Примања на која се не плаћа порез на доходак грађана.*

² О исплати помоћи физичким лицима која нису запослена код даваоца за сврху лечења у земљи и иностранству објашњења смо дали у посебном чланку у ПС, бр. 9/22.

НАКНАДЕ ТРОШКОВА СЛУЖБЕНИХ ПУТОВАЊА ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА КОЈА НИСУ ЗАПОСЛЕНА КОД ИСПЛАТИОЦА

Према члану 85. став 1. тачка 13) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: Закон), осталим приходима сматрају се накнаде трошкова и други расходи лицима која нису у радном односу код исплатиоца. На ове исплате обрачунава се и плаћа порез на доходак грађана по стопи од 20% на основицу умањену за износ нормираних трошкова у висини од 20%. Наведена законска одредба најчешће се примењује у случајевима када исплатилац упућује лице које није запослено код њега на службени пут, у земљи или иностранству, и када за то лице плаћа трошкове у вези са службеним путовањем (дневнице, путне трошкове и смештај).

На накнаде трошкова службеног путовања у земљи и иностранству које се исплаћују лицима која нису запослена код послодавца са којима послодавац има закључен уговор о обављању посла уз накнаду (уговор о делу, заступању и др.) плаћају се и доприноси за социјално осигурање.

Дакле, опште правило подразумева да, уколико послодавац упути физичко лице које није запослено код њега на службени пут, било у земљи, било у иностранству, на накнаду трошкова службеног путовања (за исхрану, хотелски смештај и превоз), коју му исплаћује дужан је да обрачуна порез на доходак грађана по члану 85. Закона, по стопи од 20% на основицу умањену за нормиране трошкове у висини од 20%. Уколико се накнада трошкова врши по основу рада, односно поред исплате накнаде трошкова врши се и исплата уговорене накнаде за рад, на ове накнаде трошкова плаћају се и социјални доприноси на исту основицу на коју се плаћа и порез на доходак грађана.

Одступања од претходно наведеног општег правила опорезивања накнада трошкова лицима која нису у радном односу код исплатиоца предвиђена су чланом 85. став 6. Закона, којим је прописано да се порез на друге

приходе не плаћа на документоване накнаде трошкова по основу службених путовања највише до износа тих трошкова који су изузети од плаћања пореза на зараде за запослене по члану 18. ст. 2) до 5) овог закона, ако се исплата врши физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, о чему ћемо дати објашњења у посебном делу чланка.

У свим случајевима када се на накнаде трошкова плаћа порез у складу са одредбама члана 85. Закона пре сваке исплате прихода, односно плаћања по основу накнаде трошкова физичком лицу на који се обрачунава и плаћа порез по одбитку подноси се појединачна пореска пријава на Обрасцу ППП-ПД.

У наставку ћемо детаљније објаснити у којим случајевима се на накнаде трошкова службеног путовања плаћају јавни приходи, а у којима не и даћемо примере обрачуна накнаде и попуњавања пореске пријаве. Детаљно ћемо се осврнути и на поједине категорије пореских изузимања за накнаде трошкова службених путовања лицима која нису у радном односу код исплатиоца, као и услове који морају бити испуњени да би наведене накнаде трошкова биле изузете од опорезивања у складу са чланом 85. став 6. Закона.

1. Накнаде трошкова службених путовања лицима која нису запослена код исплатиоца на које се плаћа порез

Уколико послодавац накнађује трошкове смештаја, превоза и друге расходе лицима која нису запослена код исплатиоца и лицима која од тог исплатиоца не остварују уговорену накнаду по основу рада, исплатилац обрачунава порез на доходак грађана по стопи од 20% на основицу коју чини бруто приход умањен за нормиране трошкове од 20% у складу са одредбама члана 85. ст. 1. до 3. и члана 86. Закона. Ове накнаде представљају други приход који се опорезује по члану 85. став 1. тачка 13) Закона.

СТИПЕНДИЈЕ И КРЕДИТИ УЧЕНИЦИМА И СТУДЕНТИМА

У овом тексту бавићемо се пореским третманом исплате стипендија ученицима и студентима од стране привредних субјеката (привредних друштава и предузетника).

Примања по основу стипендије и кредита ученика и студената која остварују физичка лица која нису у радном односу код даваоца стипендије, преко неопорезивог износа из члана 9. став 1. тачка 12) Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: Закон), имају карактер осталих – других прихода, на које се порез плаћа у складу са чланом 85. став 1. тачка 12) Закона, о чему детаљна објашњења дајемо у наставку текста.

Ова примања нису уређена важећим Законом о раду, већ се исплате по основу стипендија и кредита ученицима и студентима врше на основу општих аката исплатиоца (појединачни колективни уговор, правилник о раду и др.) или одлука директора. Општим актом уређују се критеријуми и услови за додељивање стипендија, односно кредита, док се остали детаљи, по правилу, регулишу уговором (висина накнаде, односно кредита, рокови враћања, услови у погледу успеха које мора да задовољи стипендиста и слично).

Неопорезиви износ стипендије, односно кредита ученицима и студентима утврђен је одредбама члана 9. став 1. тачка 12) Закона и у 2026. години **износи 44.325,00 динара месечно**. На исплате преко неопорезивог износа обрачунава се порез на друге приходе по стопи од 20%. Дакле, на ова примања изнад неопорезивог износа плаћа се порез по стопи од 20%, тј. основица пореза је опорезиви бруто приход без умањења за износ нормираних трошкова (разлика између оствареног примања и неопорезивог износа).

На стипендије и кредите дате ученицима и студентима не обрачунавају се доприноси за обавезно социјално осигурање, с обзиром на то да се накнада не исплаћује по основу уговора код којих се за извршен рад оства-

рује накнада, већ по основу уговора о стипендирању, односно кредитирању.

Прерачун нето износа у бруто износ врши се применом коефицијента 1,25 (бруто изнад неопорезивог износа = нето изнад неопорезивог износа / 0,8).

1. Услови за остваривање права на неопорезиви износ стипендије

Према одредбама члана 7. Правилника о остваривању права на пореска изузимања за примања по основу помоћи због уништења или оштећења имовине, организоване социјалне или хуманитарне помоћи, стипендија и кредита ученика или студената, хранарина спортиста аматера и права на пореско ослобођење за примања по основу солидарне помоћи за случај болести („Службени гласник РС“, бр. 31/01 и 5/05 – у даљем тексту: Правилник о изузимањима) стипендије могу да се исплаћују ученицима средњих школа и студентима виших школа и факултета:

1) у складу са законом којим се уређује ученички и студентски стандард у Републици Србији (Законом о ученичком и студентском стандарду, који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 18/10, 55/13 и 10/19);

2) од стране давалаца, у чију делатност, поред осталог, спада и стимулисање, односно помоћ у школовању ученика и студената (државне организације и институције, невладине организације, добротворне и друге организације, фондације, фондови, задужбине и др.);

3) од стране привредних друштава и других правних лица, односно предузетника, у функцији решавања и обезбеђивања њихових кадровских потреба.

Према одредбама члана 8. Правилника о изузимањима, право на пореско изузимање по основу стипендија и кредита **не може** се остваривати за стипендије и кредите који се исплаћују:

ПРЕГЛЕД СТОПА ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА, КОЕФИЦИЈЕНАТА ЗА ПРЕРАЧУН НА БРУТО И НАЧИН ПОПУЊАВАЊА ПОЗИЦИЈА У ОБРАСЦУ ППП-ПД ЗА ПОЈЕДИНЕ ВРСТЕ ПРИХОДА ВАН РАДНОГ ОДНОСА

У Прегледу су дати приходи ван радног односа онако како су разврстани према Каталогу врсте прихода ван радног односа.

Уз поједине врсте прихода дате су одређене напомене, онолико колико то дозвољава расположиви простор у оваквој врсти прегледа. Уз сваку врсту прихода дат је и пример обрачуна припадајућих пореза и доприноса, као и начин попуњавања појединих позиција Обрасца ППП-ПД. Међутим, иако су у наведеном шифарнику дате прописане шифре по врстама примања ван радног односа, за поједине шифре које нису активне приликом подношења пореске пријаве треба користити шифру 999. О овоме су напомене дате и у оквиру самог Прегледа.

Опште напомене у вези попуњавања Обрасца ППП-ПД

Поље **1.2. Обрачунски период** није обавезно када су у питању приходи на које се не плаћају доприноси, али се податак и тада може унети (по правилу, уноси се месец у којем се врши исплата, изузев код прихода за које смо навели да се уноси и подаци о **броју дана**, **броју сати** и **фонду сати**, када се уноси податак о месецу у којем је рад извршен). У нашим примерима ми смо увек уносили податак у ово поље.

У примерима нисмо приказали Поља **3.15 – Допринос за незапосленост** и **3.16. – Бенефицирани ПИО**, за приходе ван радног односа када се ови доприноси

никада не обрачунавају. Међутим, када се попуњава Образац ППП-ПД и у ова поља се морају унети 0 (нуле).

Када се доприноси за обавезно социјално осигурање не обрачунавају и не плаћају у поља 3.12 до 3.16 уписује се износ 0,00.

У Прегледу нису дата поља за идентификацију примаоца прихода, јер за та поља важе општа правила (тако, ако је прималац нерезидент могуће је да идентификација обвезника буде број пасоша).

У пријави се примењују финансијски параметри (стопа пореза, стопе доприноса, нормирани трошкови и др.) који су важећи на дан доспелости пореза по одбитку, а то је дан који је у поднетој ППП-ПД пријави наведен као датум плаћања (поље 1.4 пријаве), ако је тај дан ранији од рока прописаног законом (моменат исплате прихода).

Наравно, Прегледом нису могли бити обухваћени сви случајеви обрачуна пореза и доприноса на приходе ван радног односа. Ипак, потрудили смо се да прикажемо све оне који се релативно често јављају.

У овом броју часописа дата су детаљна објашњења за приходе ван радног односа које остварују резидентна физичка лице, а у посебним чланцима у ПС 19/20 и за приходе нерезидентних физичких лица, у којима су дати и примери обрачуна пореза и доприноса на те приходе.

ПРИМАЊА ЛИЦА КОЈА НИСУ У РАДНОМ ОДНОСУ КОД ИСПЛАТИОЦА НА КОЈА СЕ НЕ ПЛАЋА ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

Према одредбама члана 9. став 1. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, . . . и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДГ), не плаћа се порез на доходак грађана на примања остварена по основу:

- 1) прописа о правима ратних инвалида;
- 2) примања, осим накнаде зараде (плате), која се остварују у складу са законом којим се уређује финансијска подршка породици са децом;
- 3) накнада за помоћ и негу другог лица и накнада за телесно оштећење;
- 4) накнада за време незапослености и друге врсте накнада које, у оквиру програма и мера активне политике запошљавања, плаћа Национална служба за запошљавање у складу са законом којим се уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености;
- 5) услуга социјалне заштите и материјалне подршке у складу са законом којим се уређује социјална заштита;
- 6) накнада из здравственог осигурања, осим накнаде зараде (плате);
- 7) накнада из осигурања имовине, изузев накнада из осигурања за измаклу корист, као и накнада из осигурања лица којима се надокнађује претрпљена штета, уколико она није надокнађена од штетника;
- 8) накнада материјалне и нематеријалне штете, изузев накнаде за измаклу корист и накнаде зараде (плате), односно накнаде за изгубљену зараду (плату);
- 9) помоћи коју у случају смрти запосленог или пензионисаног запосленог, послодавац исплаћује члану његове породице – до **101.194** динара;
- 10) помоћи због уништења или оштећења имовине услед елементарних непогода или других ванредних догађаја;
- 11) организоване социјалне и хуманитарне помоћи;
- 12) стипендија и кредита ученика и студената - у месечном износу до **44.325** динара;

13) накнаде за исхрану – хранарине коју спортисти-ма аматерима исплаћују аматерски спортски клубови, у складу са законом којим се уређује спорт - у месечном износу до **14.457** динара;

14) накнада и награда за рад осуђених лица и малолетних учинилаца кривичних дела, сагласно са законом којим се уређује извршење кривичних санкција;

15) накнада и награда за рад пацијената у психијатријским установама;

16) уплате доприноса за обавезно социјално осигурање које је привредно друштво дужно да плати за оснивача, односно свог члана у складу са законом којим се уређују доприноси за обавезно социјално осигурање;

17) пензија, накнада уз пензију и инвалиднина које се остварују по основу права из обавезног пензијског и инвалидског осигурања, односно војног осигурања;

18) отпремнине код одласка у пензију до износа који је као најнижи утврђен законом којим се уређује рад, односно радни односи;

19) отпремнине, односно новчане накнаде које послодавац исплаћује запосленом за чијим је радом престала потреба у складу са законом којим се уређује рад, односно радни односи, односно запосленом који ради на пословима за које више не постоји потреба или постоји потреба смањења броја извршилаца у складу са законом којим се уређује начин одређивања максималног броја запослених у јавном сектору – до износа који је као најнижи утврђен тим законима;

20) отпремнина која се исплаћује лицу коме престаје радни однос у процесу решавања вишка запослених у поступку приватизације у складу са актом Владе којим се утврђује програм за решавање вишка запослених у поступку приватизације – до износа утврђеног тим програмом;

21) накнада за рад хранитеља и накнада за издржавање корисника у хранитељској породици;

КРАТКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

1. ДОСТАВЉАЊЕ ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ ЗА ФРИЛЕНСЕРЕ НА ОБРАСЦУ ПП ОПО-К ЗА ДРУГИ КВАРТАЛ 2026. ГОДИНЕ

Почев од 1. јула 2026. године, пореским обвезницима, тзв. фриленсерима, омогућено је подношење пореске пријаве на Обрасцу ПП ОПО-К – Пореска пријава о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на приходе остварене квартално, од стране физичког лица као пореског обвезника, за други квартал 2026. године (период април–јун 2026. године).

Наведена пореска пријава прописана је одредбама *Правилника о пореској пријави о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на зарadu, односно другу врсту прихода од стране физичког лица као пореског обвезника* („Службени гласник РС“, бр. 15/16,... и 87/25).

Пореска пријава на Обрасцу ПП ОПО-К примењује се искључиво на самоопорезивање прихода по основу уговорене накнаде од ауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад, које остварују физичка лица од исплатилаца који немају обавезу обрачуна пореза по одбитку, тзв. фриленсери, а за које пореску обавезу утврђују на кварталном нивоу.

Пореска пријава ПП ОПО-К се, у складу са чланом 95. став 7. Закона о порезу на доходак грађана („Службени гласник РС“, бр. 24/01, ... и 109/25 – у даљем тексту: ЗПДГ), доставља у року од 30 дана од истека квартала за који се утврђује пореска обавеза.

Сходно наведеном, порески обвезници, тзв. фриленсери, који су у другом кварталу 2026. године (период април–јун 2026. године) остварили опорезиви приход по основу којег пореску обавезу утврђују самоопорезивањем, дужни су да своју пореску обавезу пријаве на Обрасцу ПП ОПО-К најкасније до **30. јула 2026. године**.

Уколико у другом кварталу 2026. године обвезник није остварио приход који подлеже самоопорезивању,

обвезник нема обавезу подношења пореске пријаве за тај квартал.

Подсећамо, на утврђивање пореске обавезе за други квартал 2026. године примењују се нови усклађени динарски износи нормираних трошкова утврђени на кварталном нивоу, а који се, у зависности од изабране опције самоопорезивања, признају у висини од:

1) од 110.647 динара, или

2) од 66.733 динара увећани за 34% бруто прихода оствареног у кварталу.

Пореска пријава ПП ОПО – К за други квартал 2026. године, може се поднети на један од следећих начина:

1) у електронској форми преко портала Пореске управе eПорези, или

2) у електронској форми преко портала Фриленсери, који је доступан на адреси: www.frilenseri.purs.gov.rs, или

3) у папирном облику непосредно (лично) или путем поште надлежној филијали Пореске управе према месту пребивалишта пореског обвезника.

Пореском обвезнику подједнако су на располагању сва три наведена начина подношења пореске пријаве ПП ОПО-К, при чему обвезник за сваки квартал за који утврђује пореску обавезу самостално одлучује о начину достављања пореске пријаве.

Указујемо на то да уколико обвезник не пријави своју пореску обавезу за други квартал 2026. закључно са 30. јулом 2026. године, сматраће се да је учинио порески прекршај из члана 180. став 1. тачка 6) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, бр. 80/02, ... и 109/25). Сходно наведеној одредби, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако Пореској управи не поднесе, или не поднесе у законском или додатном року пореску пријаву, или ако је поднесе непотписану, или у пријаву унесе нетачне податке, а не исправи их у прописаном року, или је поднесе без потребне документације и доказа значајних за утврђивање пореза.

РОКОВНИК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРОПИСАНИХ ОБРАЧУНА И ЗА ПЛАЋАЊЕ ОБАВЕЗА У МЕСЕЦУ ЈУЛУ 2026. ГОДИНЕ

Ред. бр.	О П И С	Рок	Број „Привредног саветника“ у којем смо дали објашњења
1	2	3	4
1	Плаћање по основу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и електронско подношење Обрасца ИОСИ за месец јун 2026. године	6. VII ¹	7/21
2	Обавеза правних лица и предузетника – исплатилаца прихода по основу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма да надлежној Пореској управи доставе писмено обавештење о закљученим уговорима са интерпретатором и другим ангажованим лицем у јуну 2026. године, у складу са чланом 108а став 7. Закона о порезу на доходак грађана	6. VII ¹	25/10 и 18/17
3	Плаћање накнаде за дозволу, односно одобрење за приређивање игара на срећу и накнаде за приређивање класичних и посебних игара на срећу, у складу са Законом о играма на срећу	6. VII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
4	Обавеза приређивача игара на срећу на аутоматима да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, доставе збир дневних обрачуна за сваки аутомат – Образац ЗОП, за месец јун 2026. године	6. VII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
5	Обавеза приређивача игара на срећу – клађења, да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу обрачун промета за свако уплатно-исплатно место кладионице, на Обрасцу МОП, за месец јун 2026. године	6. VII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
6	Обавеза приређивача игара на срећу преко средстава електронске комуникације да Управи за игре на срећу, у саставу Министарства финансија, поднесу месечне евиденције на обрасцима: ЕМПК, ЕМПДИ, ЕМПУ/О, ЕМУ/И и ЕМПР/ЕР, за месец јун 2026. године	6. VII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
7	Обавеза приређивача игара на срећу у играчницама да Пореској управи и Управи за игре на срећу доставе месечни обрачун накнаде за приређивање посебних игара на срећу у играчницама – обрасци: МОН1, МОН2 и МОНТ за месец јун 2026. године	6. VII ¹	8/20, 14 и 15/20 и 8/21
8	Уплата наплаћене боравишне таксе за месец јун 2026. године, у складу са Законом о угоститељству	6. VII ¹	21/19
9	Уплата боравишне таксе за други квартал 2026. године од стране физичког лица које пружа угоститељске услуге смештаја у објектима домаће радиности	6. VII ¹	17/21

¹ Крајњи рок је 5.VII (недеља), па се продужава на 6.VII (понедељак), у складу са чланом 80. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16, 25/18 и 2/23) и мишљењем Министарства финансија, бр. 430-01-00167/2005-04 од 28.07.2005. године.

АКТУЕЛНИ ПОДАЦИ

1. ПРОСЕЧНА МЕСЕЧНА ЗАРАДА ПО ЗАПОСЛЕНОМ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

МЕСЕЦ 2026. године	Број „Службеног гласника РС“	Бруто зарада		Нето зарада	
		износ	ланчани индекс	износ	ланчани индекс
Јануар	30/26	163.385,00	96,2	118.429,00	95,4
Фебруар	36/26	160.067,00	98,0	116.127,00	98,1
Март	49/26	167.263,00	104,5	121.650,00	104,8
Април	57/26	168.008,00	100,4	121.805,00	100,1

2. МИНИМАЛНА ЗАРАДА

Запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Основица за обрачун социјалних доприноса је бруто минимална зарада. Уколико је бруто минимална зарада (БМЗ) виша од најниже основице, доприноси се обрачунавају на БМЗ, а уколико је БМЗ нижа, основица за обрачун доприноса је најнижа основица. Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор, топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад, за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

Минимална зарада за период **јануар–децембар 2026. године**, утврђена је у нето износу од **371 динар** по радном часу и примењује се за исплате од 1. јануара 2026. године закључно са 31. децембром 2026. године.

Нови износ минималне зараде од 371,00 динар нето по радном сату, примењује се на све исплате минималне зараде које се буду вршиле почев од 1. јануара 2026. године, без обзира на месец за који се врши исплата.

Минимална зарада за период јануар–децембар 2026. године

Ред. бр.	Месец 2026.	Број радних сати у месецу	Нето мин. зарада	Бруто мин. зарада
1	Фебруар	160	59.360,00	79.797,29
2	Мај, Август и Новембар	168	62.328,00	84.031,24
3	Јануар, Март, Април, Јун, Септембар и Октобар	176	65.296,00	88.265,19
4	Јул и Децембар	184	68.264,00	92.499,14

3. НАЈНИЖА МЕСЕЧНА ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН СОЦИЈАЛНИХ ДОПРИНОСА

Најнижа месечна основица за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање износи **51.297** динара (146.564 x 35%), а примењује се од 1. јануара 2026. године. Најнижа месечна основица примењује се до краја 2026. године, а објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 112/25.

4. НАЈВИША ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

Највиша основица за плаћање доприноса за социјално осигурање износи **732.820** динара (146.564 x 5), а примењује се од 1. јануара до 31. децембра 2026. године. Највиша месечна основица доприноса објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 112/25.

АКТУЕЛНО ИЗДАЊЕ ПРИВРЕДНОГ САВЕТНИКА

Др Ратомир Ђировић

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИМЕНУ МСФИ 9, МСФИ 15 И МСФИ 16

- са примерима књижења и моделом Правилника о рачуноводственим политикама у складу МСФИ -

Београд, новембар 2022.

Приручник садржи детаљна објашњења примене три нова и најсложенија Међународна стандарда финансијског извештавања МСФИ 9 – Финансијски инструменти, МСФИ 15 – Приходи од уговора са купцима и МСФИ 16 – Лизинг.

МСФИ 9 и МСФИ 15 примењују се у Републици Србији од 2020. године а МСФИ 16 од 2021. године. Примена ових стандарда међусобно је повезана, тако да субјекти који примењују пуне МСФИ морају детаљно да познају захтеве који су прописани овим стандардима.

Ови стандарди настали су као одговор рачуноводствене професије на светску економску кризу из 2007. године и садрже нова решења која треба да допринесу реалнијем исказивању финансијског резултата и финансијског положаја привредних субјеката.

МСФИ 9 прописује нову и једноставнију класификацију финансијских инструмената, уводи нове моделе признавања очекиваних кредитних губитака за финансијске инструменте, потраживања од купаца, средства по основу уговора и финансијски лизинг. Овај стандард поједностављује примену рачуноводства хеџинга (заштите) и проширује спектре ситуација на које се може применити рачуноводство заштите. Циљ новина које доноси МСФИ 9 у односу на ранији МРС 39 је да се поједностави финансијско извештавање применом јасног и лакшег начина класификације

финансијских инструмената, уклањањем прага за признавање кредитних губитака и промене захтева за рачуноводство заштите.

МСФИ 15 садржи детаљна правила за признавање прихода када се добра и услуге преносе на купца у току одређеног временског периода и/или у одређеном тренутку времена. За утврђивање прихода овај стандард прописује јединствен **модел у пет корака** заснован на принципима који се примењују на све уговоре са купцима који су у делокругу тог стандарда. Уређује и признавање трошкова који настају у вези са закључивањем и извршавањем уговора о продаји од стране продавца. Овај стандард доноси значајне новине приликом утврђивања прихода у делатностима које имају уговоре са различитим обавезама извршења (нпр. телекомуникационе компаније) и уговоре који обухватају више периода испуњавања обавеза према купцима (нпр. грађевинске, индустријске, пољопривредне и друге производне компаније), начин утврђивања прихода је знатно другачији у односу на раније примењиване стандарде.

МСФИ 16 прописује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга (закупа). Циљ је да се у финансијским извештајима даваоца и корисника лизинга обезбеде релевантни подаци на начин који верно представља трансакције лизинга. Из аспекта корисника лизинга, финансијски и пословни лизинг третира се на исти начин, тако што се имовина са правом коришћења исказује као имовина корисника лизинга која подлеже амортизацији а укупна обавеза коју ће корисник лизинга плаћати за период закупа исказује се као обавеза у Билансу стања. Примена овог стандарда значајно мења структуру прихода и расхода у Билансу успеха и финансијски положај у Билансу стања корисника лизинга, што корисницима финансијских извештаја пружа релевантне податке за оцену профитабилности и бонитета субјеката који примењују тај стандард.

Обим: 416 страна

Цена: 9.900 динара са ПДВ

СНИМЦИ СЕМИНАРА И КУРСЕВА ДОСТУПНИ СУ НА НАШЕМ ВЕБ САЈТУ

Обавештавамо Вас да путем наше интернет странице <https://www.privsav.rs/> у одељку **Е-продавница/ Снимци семинара и курсева** можете купити право на гледање снимака актуелних семинара и курсева у организацији Привредног саветника.

Куповином права на гледање снимка семинара или курса стичете овлашћење да одабрани семинар/курс гледате у периоду од 7 узастопних дана.

Период од 7 дана започиње тренутком одобравања регистрације на Zoom платформи путем које се снимци емитују.

По извршеној регистрацији, наша служба претплате ће извршити верификацију Ваших података и проследити Вам упутство за плаћање. Преглед доступних семинара и курсева дат је у табели у наставку.

Ред. бр.	Назив семинара / курса	Цена за претплатнике*	Цена за непретплатнике*
1	Измене и допуне прописа о ПДВ и електронском фактурисању које се примењују од 1. априла 2026. године	18.000	30.000
2	Утврђивање пореза на имовину за 2026. годину	9.000	15.000
3	Састављање и достављање редовног годишњег финансијског извештаја и обрачун пореза на добит за 2025. годину	Бесплатно**	15.000
4	Примена Закона о електронским отпремницама	9.000	15.000
5	Курс – Практична обука за електронско евидентирање обрачуна ПДВ и претходног пореза (18 часова)	30.000	30.000
6	Порез на добит по одбитку и ПДВ аспекти опорезивања нерезидентних правних лица	9.000	15.000
7	Порески и рачуноводствени аспект датих и примљених аванса	9.000	15.000
8	ПДВ аспекти промета добара и услуга из области грађевинарства	9.000	15.000
9	Измене и допуне сета пореских прописа	Бесплатно**	15.000
10	Контрола девизног пословања резидената и нерезидената	9.000	15.000
11	Примена МСФИ 9, МСФИ 15 и МСФИ 16 приликом састављања финансијских извештаја	9.600	18.000
12	Рачуноводствено евидентирање основних средстава – некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина	9.000	15.000
13	Обавезе рачуновођа у области спречавања прања новца и новине у евиденцији стварних власника	9.000	15.000
14	Електронско архивирање	Бесплатно**	15.000
15	Трансферне цене	9.000	15.000
16	Курс – Практична обука за обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања (40 часова)	48.000	48.000
17	Курс – Рачуноводство привредних друштава и предузетника (84 часа)	27.500	27.500
18	Курс – Рачуноводство привредних друштва и предузетника са књигама (84 часа)	40.000	40.000

* цене су исказане са урачунатим ПДВ

** снимци семинара који су бесплатни за претплатнике налазе се у претплатничком делу сајта www.privsav.rs у секцији „За преузимање“